

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

UNIVERSITATEA BABEȘ - BOLYAI

FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

ȘCOALA DOCTORALĂ DE PSIHOLOGIE COGNITIVĂ APLICATĂ

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

**PSIHOLOGIA IMPLICĂRII CIVICE ÎN ROMÂNIA: UN
ACCENT PE CRIZE SOCIALE**

AUTOR: DOCTORAND BIANCA-VALENTINA MARINICĂ

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC: PROF. UNIV. DR. OANA-MARIA NEGRU-SUBȚIRICĂ

CLUJ-NAPOCA

2025

MULȚUMIRI

În primul rând, aș dori să mulțumesc îndrumătorului meu de doctorat, prof. univ. dr. Oana Negru-Subțirică, pentru îndrumare, sprijin și libertatea de a-mi urmări propriile interese de cercetare. Deși inițial am exclus o carieră în cercetare atunci când am început să studiez psihologia, oportunitățile pe care mi le-a oferit mi-au permis să explorez interese pe care nici nu știam că le am. În multe feluri, în timp ce studiam identitatea sub îndrumarea sa, am avut șansa să-mi explorez și construiesc propria identitate.

De asemenea, le sunt recunoscătoare tuturor membrilor Laboratorului privind Dezvoltare Sinelui și a Identității pentru rolul avut în parcursul meu în cercetare. Vreau să le mulțumesc în special Diane Vois și lui Bogdan Glăvan pentru că au fost mai mult decât colegi - prietenia și sprijinul vostru au fost o sursă valoroasă de motivație. De asemenea, doresc să îmi exprim aprecierea pentru Dr. Ioana Pop și Dr. Lavinia Damian-Ilea pentru căldură, sprijin și îndrumare, în special în ceea ce privește provocările legate de analiza datelor și statistică. De asemenea, sunt recunoscătoare organizațiilor neguvernamentale, participanților la studii, studenților și tuturor celor care au contribuit la proiectele de cercetare.

Deși această teză este o parte a călătoriei mele profesionale, ea mi-a atins inevitabil și viața personală. Sunt incredibil de recunoscătoare părinților și fratelui meu pentru sprijinul lor constant de-a lungul numeroșilor ani în care am fost studentă, precum și familiei soțului meu pentru căldură și susținere. Prietenilor mei - vă mulțumesc că ați fost o sursă constantă de bucurie și echilibru. Timpul petrecut împreună a fost o parte esențială a menținerii echilibrului meu. Le sunt recunoscătoare în special Mădalinei Pișcu, Biancăi Bâzoiu și lui Evelyn Măntoiu pentru că sunt în viața mea de atât de mult timp și pentru că, poate fără să știe, m-au încurajat să

urmez obiective educaționale ambițioase. De asemenea, vreau să le mulțumesc Alexandrei Minescu și Loredanei Rhazzali pentru că mi-au îmbogățit viața încă din prima noastră zi ca studente la psihologie. În cele din urmă, îi sunt cel mai recunoscătoare lui Bogdan Andrieș, soțul meu. Îți mulțumesc pentru înțelegerea constantă, sprijinul emoțional și ajutorul privind sarcinile din spatele acestei teze. Îți mulțumesc pentru (prea) multele ore petrecute ascultându-mă vorbind despre doctorat - ai făcut această experiență nu numai mai ușoară, ci, fără îndoială, mai scurtă decât ar fi fost fără tine alături de mine.

CUPRINS

CAPITOLUL I. CADRU TEORETIC ȘI RECENZIE A LITERATURII	6
1.1. Introducere și Problematika Cercetării.....	6
1.2. Relevanța Cercetării.....	7
1.3. Studiul Implicării Civice în România: O Recenzie Sistematică a Literaturii	8
CAPITOLUL II. OBIECTIVELE DE CERCETARE ȘI METODOLOGIA GENERALĂ	13
CAPITOLUL III. STUDII ORIGINALE.....	15
1.1. Studiul 1. În Pragul Absolvirii: Profilurile Identitare Vocaționale ale Studenților în Ultimul An Universitar și Legăturile lor cu Voluntariatul și Valorile Personale	15
Introducere.....	15
Metodologie.....	16
Rezultate	17
Discuții.....	19
Concluzii.....	22
1.2. Studiul 2. Implicarea în Comunitate în România: Cum o Definesc Adulții Emergenți și Cum s-au Implicat în timpul pandemiei de COVID-19?	22
Introducere.....	23
Metodologie.....	23
Rezultate	24
Discuții și Concluzii	26
3.3. Studiul 3. Implicarea Civică în Timp de Criză: Motivațiile Personale ale Adulților Români la Începutul Războiului din Ucraina.....	31

Introducere.....	31
Metodologie.....	32
Rezultate	33
Discuții și Concluzii	37
3.4. Studiul 4. Profiluri de Implicare Civică Online și Offline: Relații cu Sensul în Viață și Co-Ruminația privind Războiul din Ucraina	40
Introducere.....	40
Metodologie.....	41
Rezultate	43
Discuții.....	45
Concluzii.....	49
CAPITOLUL IV. DISCUȚII GENERALE ȘI CONCLUZII	49
4.1. Rezumatul Principalelor Concluzii	49
4.2. Contribuții Teoretice și Metodologice.....	53
4.3. Recomandări și Implicații Practice	58
4.4. Limite și Direcții Viitoare	63
4.5. Observații Finale	64
CAPITOLUL V. BIBLIOGRAFIE	66

CAPITOLUL I. CADRU TEORETIC ȘI RECENZIE A LITERATURII

1.1. Introducere și Problematica Cercetării

În lumea modernă a zilelor noastre implicarea civică poate fi asociată cu beneficii atât la nivel individual, cât și social. Cu toate acestea, există definiții diverse privind implicarea civică (e.g., Adler & Goggin, 2005; Zaff et al., 2011) și numeroase domenii care studiază conceptul folosind metodologii diverse (e.g., psihologie, sociologie, economie, științe politice). În recenziile lor privind definițiile existente, Adler și Goggin (2005) au identificat faptul că unii autori folosesc definiții foarte generale, în timp ce alții folosesc definiții mai specifice și posibil contradictorii. De exemplu, unii autori definesc implicarea civică drept serviciu în folosul comunității (engl. community service), cum ar fi implicarea în voluntariat în comunitatea locală, în timp ce alți autori definesc implicarea civică în termeni de implicarea politică, cum ar fi participarea la vot (Adler & Goggin, 2005). Toate aceste tipuri de implicare sunt importante, iar utilizarea unei definiții vaste poate facilita o înțelegere mai aprofundată a implicării civice. Cu toate acestea, diversitatea definițiilor și a activităților considerate implicare civică contribuie la disparitatea domeniului, îngreunând dezvoltarea unor intervenții bazate pe dovezi științifice pentru creșterea implicării civice.

Această dificultate este intensificată de numărul foarte redus al studiilor privind implicarea civică derulate în afara țărilor vestice (e.g., Zaff et al., 2011), foarte puțin studii fiind făcute în țările post-comuniste din Europa de Est. Indiferent de modul în care implicarea civică este definită, acest țări au deseori un nivel mai redus de implicare decât altele (e.g., Ekman, 2016; Kostelka, 2014). De exemplu, România are niveluri reduse de implicare în ceea ce privește prezenta la vot, voluntariatul și diferite forme de protest, precum semnarea de petiții și participarea la demonstrații pașnice (Tufiş, 2014). Deși trecutul comunist poate explica parțial

implicarea redusă (Voicu & Voicu, 2009), țările post-comuniste au diferite particularități care pot influența eficiența unor intervenții generale pentru creșterea implicării civice, precum contextul socioeconomic, tradițiile naționale, gradul integrării în instituții internaționale.

1.2.Relevanța Cercetării

Importanța implicării civice implică beneficii la nivel individual, dar merge mai departe de atât, având beneficii importante și la nivel social. La nivel individual, voluntariatul, definit ca o formă specifică de implicare civică în cadrul acestei teze de doctorat, a fost asociat cu beneficii în ceea ce privește dezvoltarea personală (Mateiu-Vescan et al., 2021) și profesională (Marinica & Negru-Subțirica, 2020). La nivel social, implicarea civică este în general considerată esențială pentru buna funcționare a societăților democratice (e.g., Checkoway & Aldana, 2013). Ultimii ani au evidențiat importanța creșterii implicării civice, crizele sociale făcând esențială cooperarea cetățenilor pentru gestionarea eficientă a circumstanțelor neașteptate precum pandemia de COVID-19 și războiul din Ucraina (e.g., Ekzayez et al., 2020; Simsa et al., 2019).

În aceste circumstanțe neobișnuite implicarea civică nu a fost doar dezirabilă, ci poate chiar esențială pentru menținerea echilibrului social. De exemplu, o recenzie realizată în Marea Britanie sugerează faptul că, în timp ce autoritățile întâmpinau dificultăți în adaptarea la criza generată de pandemia de COVID-19, ajutorul cetățenilor de rând ar fi putut avea un rol important în salvarea de vieți (Mao et al., 2021). Totuși, implicarea în contexte de criză presupune adaptarea la particularitățile crizei. De exemplu, în timpul pandemiei de COVID-19, implicarea civică ar fi putut consta în vaccinare și izolare, în acord cu un studiu în cadrul căruia unii români au declarat că s-au vaccinat datorită unui sentiment de datorie civică și dorinței de a proteja alți oameni (Mărcău et al., 2022). În mod similar, întâmpinarea refugiaților la graniță și găzduirea acestora au devenit forme importante de implicare civică la puțin timp după izbucnirea

războiului din Ucraina (Carlsen et al., 2023; Tofan et al., 2024). În ciuda influenței indiscutabile a unor particularități precum acestea, implicarea civică în contexte de criză poate fi mai crescută decât în alte perioade. Această implicare crescută ar putea să atragă persoane care nu se implică civic în mod obișnuit și, astfel, să ofere oportunități importante pentru o mai bună înțelegere a implicării civice în rândul românilor.

O înțelegere mai aprofundată a implicării civice a românilor atât în vremuri de criză, cât și în perioade care nu sunt marcate de crize, poate ghida dezvoltarea unor intervenții care să crească implicarea civică. Cu toate acestea, lipsa de integrare a literaturii privind implicarea civică și numărul limitat al studiilor derulate în Europa de Est fac dezvoltarea unor astfel de intervenții extrem de dificilă. În plus, în ciuda existenței unor similarități, țările post-comuniste din Europa de Est au și particularități care pot reduce eficiența unor intervenții universale, ceea ce face foarte importantă dezvoltarea unor intervenții adaptate cultural. Această teză de doctorat își propune să construiască fundația pentru viitoare intervenții adaptate cultural. În acest sens, teza oferă o mai bună înțelegere a implicării civice din perspectiva psihologiei bazate pe dovezi științifice, un domeniu cu extrem de puține studii desfășurate în România (după cum va fi detaliat în recenzia literaturii prezentate în continuare).

1.3.Studiul Implicării Civice în România: O Recenzie Sistematică a Literaturii

Această recenzie își propune să ofere o imagine de ansamblu asupra literaturii privind implicarea civică în România prin (1) identificarea domeniilor academice care studiază implicarea civică, (2) organizarea studiilor existente în funcție de timpul de date, (3) oferirea unei imagini de ansamblu privind studiile derulate în psihologie. În acest sens, studiile relevante publicate între 2013 și 2023 au fost identificate în Scopus și Web of Science.

Metodologie

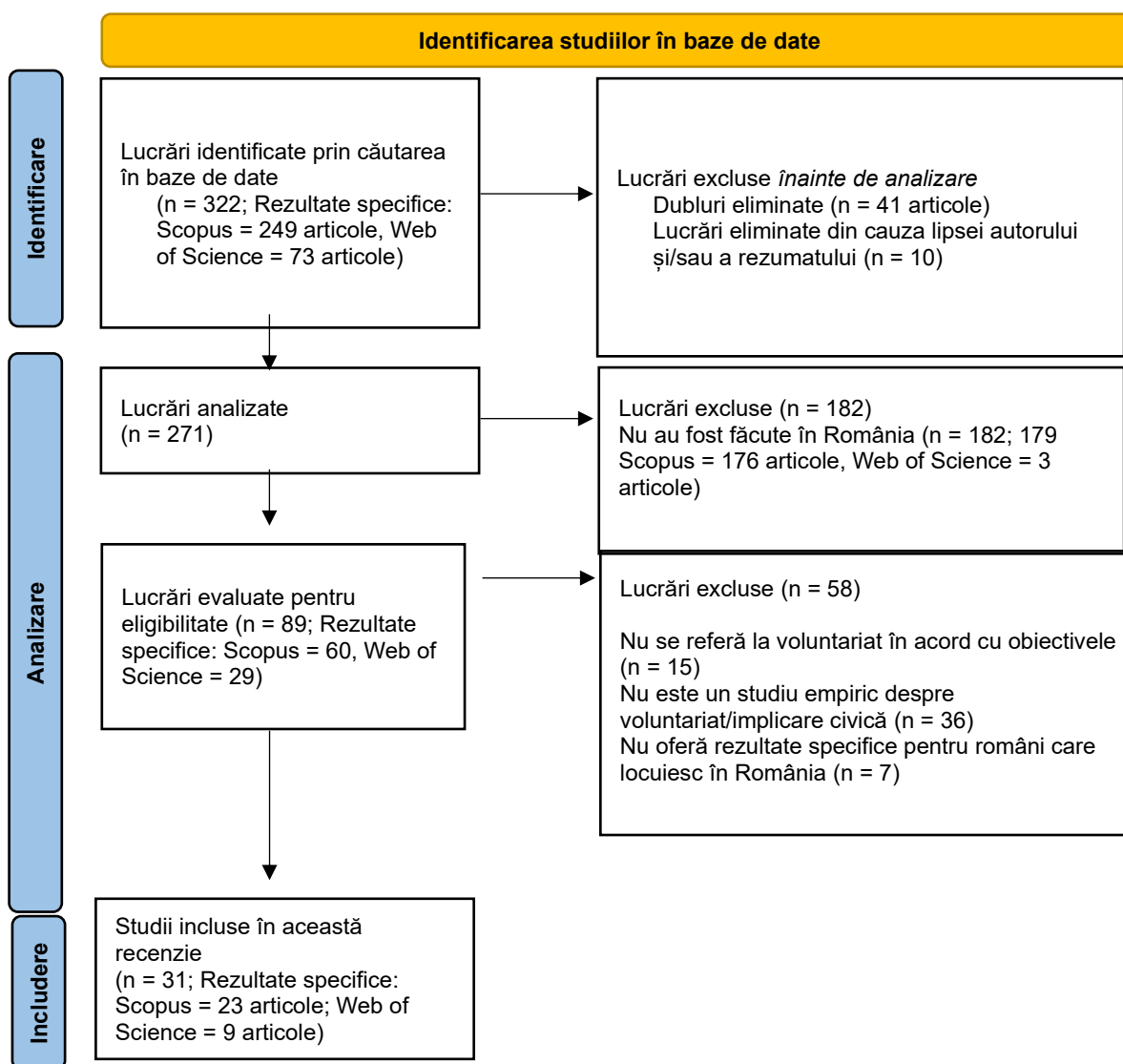
Căutare și Selecție

Următoarea structură a fost utilizată pentru căutarea de articole în Scopus și Web of Science în noiembrie 2023: "civic engagement" OR "civic involvement" OR "volunteering" OR "volunteerism" OR "voluntary involvement" OR "voluntary activities" OR "civic participation".

Figura 1 prezintă diagrama PRISMA (Page et al., 2021).

Figura 1

Diagrama Prisma

Rezultate

Obiectivul de Cercetare 1: Identificarea Domeniilor Academice care Studiază Implicarea Civică

Table 1 prezintă numărul și procente asociate fiecărui domeniu academic identificat.

Tabelul 1

Imagine de Ansamblu a Studiilor din fiecare Domeniu Academic

Domeniu academic	Număr de articole	Procent
Economie și administrarea afacerilor	8	25.80%
Sociologie și asistență socială	8	25.80%
Științe politice, administrative și ale comunicării	6	19.35%
Psihologie și științe ale educației	5	16.12%
Geografie	3	9.67%
Silvicultură	1	3.22%

Obiectivul de Cercetare 2: Organizarea Studiilor Existente în funcție de Tipul de Date

Tabelul 2 prezintă o sinteză a tipurilor de date din articolele incluse în recenzie.

Tabelul 2

Sinteza diferitelor Tipuri de Date

Număr de articole (%)		Număr de articole (%)	
Date primare	16 (51,61%)	Bazate pe răspunsuri de la participanți	24 (77,41%)
Date secundare	11 (35,48%)	Bazate pe materiale din media	4 (12,90%)
Date primare & secundare	4 (12,90%)	Bazate pe răspunsurile de la participanți & materiale din media	3 (9,67%)

Obiectivul de Cercetare 3: Oferirea unei Imagini de Ansamblu privind Studiile Derulate în Psihologie

Doar trei studii (Maftai et al., 2022; Marinica & Negru-Subtirica, 2020; Marinica & Negru-Subtirica, 2023) au fost atribuite domeniului psihologiei, dintre care unul nu se concentrează în mod special pe implicare civică (Maftai et al. , 2022), iar un altul este inclus în această teză (Marinica & Negru-Subtirica, 2023). Prin urmare, literatura de specialitate este prea restrânsă

pentru a permite concluzii generale cu privire la modul în care este cercetată implicarea civică în România în domeniul psihologiei.

Discuții și Concluzii

Rezultatele primului nostru obiectiv de cercetare au identificat patru domenii academice responsabile pentru majoritatea cercetărilor privind implicarea civică efectuate în România: economie și administrarea afacerilor, sociologie și asistență socială, științe politice, administrative și ale comunicării, psihologie și științe ale educației. Cu toate acestea, aproximativ jumătate dintre studii au fost efectuate în următoarele două domenii academice: economie și administrarea afacerilor, sociologie și asistență socială. Rezultatele celui de-al doilea obiectiv de cercetare arată o preferință pentru utilizarea datelor primare și bazate pe răspunsuri de la participanți. Cu toate acestea, aceste preferințe par să varieze între domenii. Mai precis, utilizarea datelor primare a fost mai frecventă în unele domenii academice (e.g., psihologie și științe ale educației), în timp ce studiile din științe politice, administrative și ale comunicării s-au caracterizat printr-o preferință puternică pentru datele secundare. Acest aspect poate sugera prezența unor diferențe considerabile în modul în care este cercetată implicarea civică în aceste domenii, făcând o imagine de ansamblu cuprinzătoare a tuturor cercetărilor dificil de integrat.

Dificultatea integrării acestor studii este sporită de natura foarte specifică a unora dintre studii. În primul rând, unele studii s-au concentrat pe regiuni sau organizații specifice. De exemplu, Nae et al. (2019) s-au concentrat pe inițiativele privind activismul locativ din București, în timp ce Pacurar și Albu (2018) au surprins disponibilitatea mare a brașovenilor de a face voluntariat pentru protejarea pădurilor din zonă. În al doilea rând, unele studii s-au concentrat pe forme diferite și specifice de implicare civică, precum turismul pentru voluntariat (Manea et al., 2013), voluntariatul transfrontalier (Pantea, 2015), voluntariatul axat pe mediu

(Puiu & Udriștioiu, 2023), service-learning (Ilić et al., 2021; Rusu, 2020) și participarea la proteste (Burean & Badescu, 2014). În ciuda naturii specifice, aceste studii contribuie la cercetarea privind implicarea civică. De exemplu, studiile care se concentrează pe anumite regiuni pot avea implicații valoroase pentru comunitățile locale, subliniind ce tipuri de implicare civică se aliniază cu nevoile comunității, în timp studiile axate pe tipuri specifice de implicare civică pot oferi o înțelegere aprofundată a diverselor moduri în care oamenii s-ar putea implica.

În ciuda gradului ridicat de specificitate din unele studii și diversității metodologiilor utilizate, am putut identifica și similarități privind subiectele de interes. Mai multe studii din domenii variate au cercetat antecedentele voluntariatului, în special motivațiile din spatele prezenței și absenței implicării. Unele studii din psihologie au cercetat motivele implicării pentru a ajuta persoanele din Ucraina (Marinica & Negru-Subțirica, 2023) sau legătura dintre motivațiile pentru voluntariat și dezvoltarea identității vocaționale (Marinica & Negru-Subțirica, 2020). Unele studii din sociologie și asistență socială s-au concentrat pe ce ar putea determina românii să se implice mai puțin în proiecte transfrontaliere (Pantea, 2015) și sugerează că furnizarea unei educații civice minime tinerilor ar putea crește probabilitatea implicării lor civice (Drăghici, 2017). Având în vedere literatura limitată privind implicarea civică, acest interes interdisciplinar în ceea ce privește motivele pentru care oamenii se implică în voluntariat este foarte important. Obținerea unui răspuns cuprinzător la această întrebare ar putea reprezenta un pas promițător spre dezvoltarea unor intervenții viitoare privind implicarea civică.

Cu toate acestea, situația literaturii este mai puțin promițătoare atunci când ne uităm specific la studiile din psihologie. Nu numai că trei studii sunt prea puține pentru o privire de ansamblu cuprinzătoare a literaturii, dar fiecare dintre aceste studii se concentrează pe un aspect diferit. În timp ce studiul realizat de Maftai et al. (2022) se concentrează pe diferite aspecte

privind sănătatea mintală legate cu voluntariatul, celelalte două studii se concentrează pe variabile relevante pentru dezvoltarea profesională (Marinica & Negru-Subtirica, 2020) și pe motivațiile personale (Marinica & Negru-Subtirica, 2023). În plus, două dintre studii se concentrează pe războiul din Ucraina și sunt necesare mai multe cercetări pentru a investiga dacă rezultatele rămân relevante în perioadele fără criză sau în timpul altor crize. Prin urmare, putem concluziona că cercetările din psihologie privind implicarea civică sunt foarte puține și diferite.

Deși recenzia noastră oferă o înțelegere preliminară valoroasă privind domeniile care studiază implicarea civică și metodologiile utilizate în acest sens în România, recenzia nu oferă o integrare cuprinzătoare a întregii literaturi existente. Acest lucru ar putea fi cel mai bine realizat de o echipă interdisciplinară care include experți din fiecare domeniu academic relevant și o evaluare a calității studiilor incluse. Cercetările viitoare ar trebui să se concentreze pe integrarea informațiilor din diferitele domenii, valorificând particularitățile fiecărui domeniu pentru a obține o înțelegere integrată și aprofundată a implicării civice în România. Fără a nega valoarea cercetării din fiecare domeniu, considerăm că sunt importante mai multe cercetări în psihologie deoarece înțelegerea psihologiei implicării civice poate avea implicații valoroase pentru dezvoltarea intervențiilor viitoare. Sperăm că rezultatele prezentate în următoarele secțiuni ale acestei teze vor deschide calea pentru înțelegerea psihologiei implicării civice în România.

CAPITOLUL II. OBIECTIVELE DE CERCETARE ȘI METODOLOGIA GENERALĂ

Teza include patru studii originale realizate cu scopul principal de a avansa cercetarea limitată privind implicarea civică în România. În timp ce primul studiu a fost realizat în vremuri fără criză socială și se concentrează pe dezvoltarea profesională a studenților prin voluntariat legat de educație, celelalte patru studii urmăresc să aprofundeze înțelegerea implicării civice în vremuri de criză socială, analizând două crize sociale pe măsură ce se desfășurau: pandemia de

COVID-19 și războiul din Ucraina. Luate împreună, aceste patru studii oferă răspunsuri la următoarele întrebări despre implicarea civică în timp de criză: ce este (studiul 2a), cum se întâmplă (studiul 2b), de ce se întâmplă (studiul 3) și de ce contează (studiul 4). În acest sens, au fost folosite atât metode calitative, cât și cantitative pentru a obține o imagine cuprinzătoare a implicării civice. O prezentare generală a întrebărilor de cercetare ale fiecărui studiu poate fi găsită în Tabelul 1.

Tabelul 1

Prezentarea Întrebărilor de Cercetare din fiecare Studiu inclus în Teză

Studiul	Întrebările de cercetare
Studiul 1. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2024). Approaching Graduation: Vocational Identity Profiles of Last-Year University Students and Their Links with Volunteering and Personal Values. <i>Identity</i> , 1-14.	• În ce profiluri identitare vocaționale se află studenții în ultimul semestru înainte de absolvire? • Ce relații există între aceste profiluri identitare vocaționale și voluntariatul relaționat cu educația? • Ce relații există între aceste profiluri identitare vocaționale și valorile personale?
Studiul 2a. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2024). How do Romanian Emerging Adults Define Community Engagement?	• Cum definesc adulții emergenți români implicarea în comunitate?
Studiul 2b. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2024). Community Engagement in Times of Crisis: How did Romanian Emerging Adults Engage? <i>Studia Universitatis Babes-Bolyai - Psychologia-Paedagogia</i> , 69(2), 25-48.	• Cum s-au implicat adulții emergenți români în comunitate în timpul pandemiei de COVID-19?
Studiul 3. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2023). Civic engagement during times of crisis: Personal motivations of Romanian adults at the onset of the war in Ukraine. <i>Cognition, Brain, Behavior</i> , 27(2).	• Ce a motivat implicarea civică a românilor în contextul războiului din Ucraina? • Sunt diferențele în ceea ce privește motivațiile personale relaționate cu diferențe în ceea ce privește implicarea civică online?
Studiul 4. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (in press). Online and Offline Civic Engagement Profiles: Relations with Co-Rumination about the War in Ukraine and Meaning in Life. <i>Psicologia Sociale: Social Psychology Theory & Research</i>	• Ce profiluri descriu cel mai bine implicarea civică online și offline a românilor? • Cum se leagă aceste profiluri de co-ruminația privind războiul din Ucraina? • Cum se leagă profilurile privind implicarea civică de profilurile privind sensul în viață (i.e., bazate pe prezența și căutarea sensului în viață)?

CAPITOLUL III. STUDII ORIGINALE

1.1. Studiul 1. În Pragul Absolvirii: Profilurile Identitare Vocaționale ale Studenților în Ultimul An Universitar și Legăturile lor cu Voluntariatul și Valorile Personale¹

Introducere

Studenții din ultimul an universitar să află în fața unor decizii importante de carieră, cum ar fi alegerea unui domeniu ocupațional pentru un prim loc de muncă sau identificarea tipului de angajare pe care și-l doresc (e.g., bazată pe proiecte specifice, cu jumătate de normă). Pregătirea pentru o astfel de tranziție în carieră poate influența dezvoltarea carierei studenților pe termen lung (Sortheix et al., 2015), identitatea vocațională jucând un rol central în realizarea unor tranziții de succes în carieră (Denault et al., 2019; Lee et al., 2020) și având implicații valoroase pentru aspecte legate de starea de bine psihologică, cum ar fi stima de sine și depresia (Hirschi, 2012; Lannegrand-Willems et al., 2016). Cu toate acestea, literatura de specialitate este limitată, fiind nevoie de mai multe studii pentru a obține o mai bună înțelegere a profilurilor identitare vocaționale ale studenților aflați în pragul absolvirii și a diferiților factori care pot contribui la dezvoltarea identitară a acestora.

Acest Studiu

Acest studiu a avut ca scop (1) identificarea profilurilor identitare vocaționale ale studenților aflați în pragul absolvirii și (2) analiza relațiilor dintre aceste profiluri și voluntariat și valorile personale.

¹ Studiul 1 a fost publicat ca un studiu original:

Marinica, B.V., & Negru-Subțirica, O. (2024). Approaching Graduation: Vocational Identity Profiles of Last-Year University Students and Their Links with Volunteering and Personal Values. *Identity*, 1-14. <https://doi.org/10.1080/15283488.2024.2318334>

Metodologie

Participanți și Procedură

Eșantionul a cuprins 653 de studenți români ($M_{vârsta} = 24,5$, $SD_{vârsta} = 4.97$, 76,6% femei) aflați în ultimul semestru universitar la două mari universități din regiunea de Nord-Vest a României. Până la 41,3% dintre studenți au raportat implicare în voluntariat.

Instrumente de Măsurare

Identitatea Vocațională

Identitatea vocațională a fost măsurată folosind versiunea în limba română a Evaluării Statusului Identității Vocaționale (VISA; Negru-Subțirica et al., 2015; Porfeli et al., 2011). Instrumentul este împărțit în 6 subscale: luarea angajamentului (e.g., „*Nimeni nu-mi va schimba părerea privind cariera pe care am ales-o*”), identificarea cu angajamentul luat (e.g., „*Am ales o carieră care îmi va permite să rămân fidel valorilor mele*”), explorarea de suprafață (e.g., „*Învăț despre diverse locuri de muncă care mi-ar plăcea*”), explorare în adâncime (e.g., „*Învăț ce pot face pentru a-mi crește șansele de a urma cariera aleasă*”), îndoiala de sine (e.g., „*E posibil să nu reușesc să obțin locul de muncă pe care mi-l doresc cu adevărat*”) și flexibilitatea (e.g., „*Cariera aleasă s-ar putea dovedi diferită de ce mă aștept*”). Participanții au evaluat cât de mult li se potrivesc afirmațiile folosind o scală Likert cu valori de la 1 („dezacord total”) la 5 („acord total”).

Voluntariatul legat de Educație

Voluntariatul a fost măsurat cu următoarea întrebare: „Sunt activitățile tale de voluntariat legate de educația ta?”, având următoarele opțiuni de răspuns: „Nu fac voluntariat”, „Nu”, „Unele dintre ele” și „Da”. Prin urmare, măsura în care activitățile de voluntariat ale studenților au fost legate de domeniul lor de educație a fost măsurată pe o scală Likert cu valori de la 1

(„fără implicare în voluntariat”) la 4 („implicarea exclusiv în activități de voluntariat legate de domeniul de studiu”).

Valorile Personale

Valorile au fost măsurate folosind Chestionarul Revizuit al Valorilor (PVQ-RR; Schwartz, 2017; Schwartz, Cieciuch et al., 2012). Participanții au fost rugați să evalueze cât de mult le seamănă o persoană descrisă, folosind o scală de la 1 („nu îmi seamănă deloc”) la 6 („este foarte mult ca mine”). Cele două valori orientate spre ceilalți sunt autotranscendența (e.g., „*Ea crede că este important ca fiecare persoană din lume să aibă șanse egale în viață*”) și conservarea (e.g., „*Este important pentru ea să mențină valorile sau credințele tradiționale*”). Cele două valori orientate spre sine sunt auto-îmbunătățirea (e.g., „*A avea succes este important pentru ea*”) și deschiderea către schimbare (e.g., „*Este important pentru ea să ia propriile decizii cu privire la viața ei*”).

Plan de Analiză

Am efectuat Latent Profile Analysis și utilizat metoda automată BCH în Mplus 8.8. (Asparouhov & Muthén, 2014). Fișierele rezultate în Mplus sunt disponibile în Open Science Framework: https://osf.io/d8cmq/?view_only=7eaa9ebca77d4a37bfdca4c88120da5.

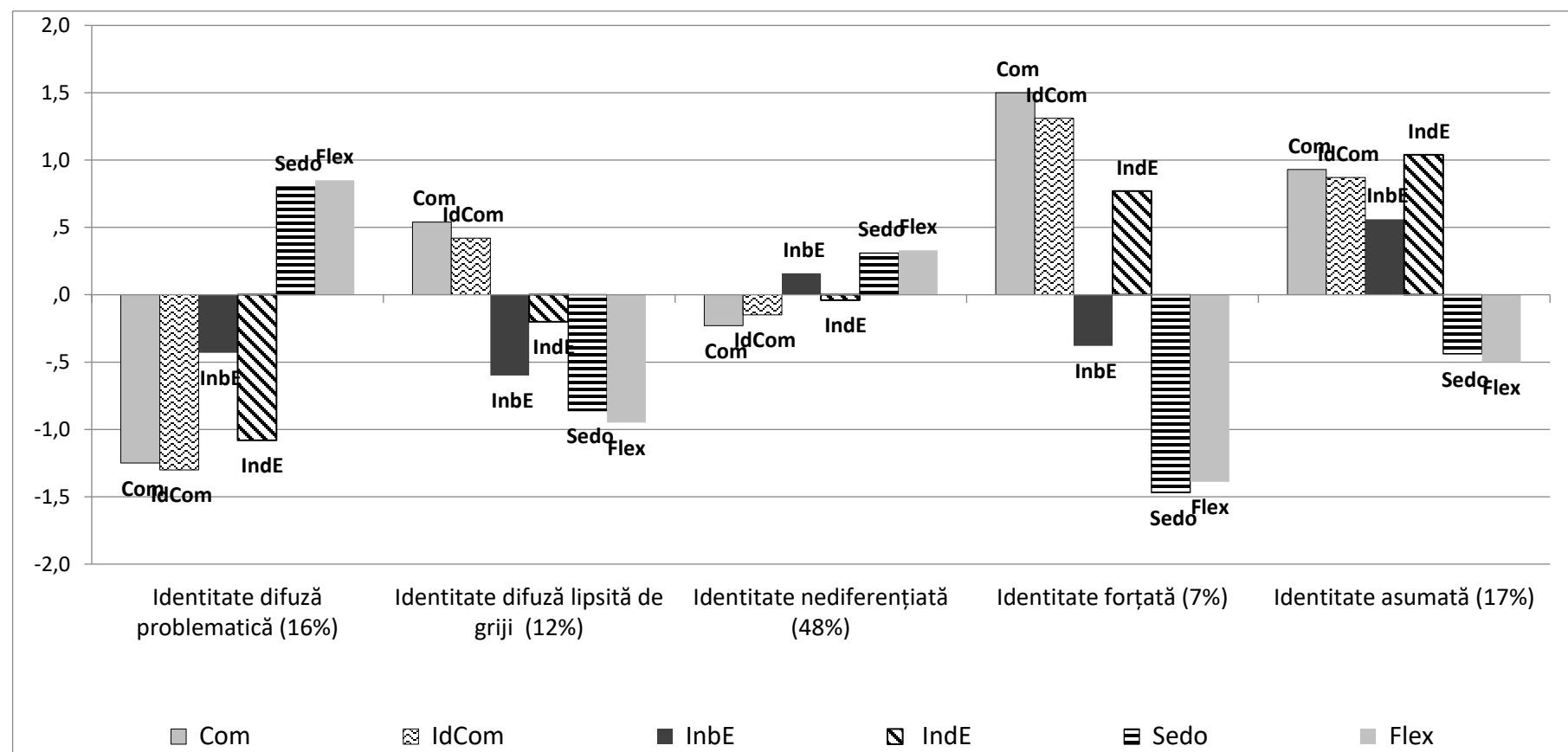
Rezultate

Pasul 1. Identificarea celui mai Bun Model

Următoarele profiluri au fost identificate (vezi Figura 1): identitatea difuză problematică (engl. troubled diffusion), identitatea difuză lipsită de griji (engl. carefree diffusion), identitate nediferențiată (engl. undifferentiated), identitate forțată (engl. foreclosure) și identitatea asumată (engl. achievement)

Figura 1

Scorurile Z ale Profilurilor Identitare Identificate

Note. Com = Luarea angajamentului ; IdCom = Identificarea cu angajamentul; InbE = Explorarea de suprafață; IndE = Explorarea în adâncime; Sedo = Îndoiala de sine; Flex = Flexibilitatea.

Pasul 2. Voluntariatul legat de Educație și Valorile Personale: Comparații între Profiluri

În general, voluntariatul legat de educație și autotranscendența au fost semnificativ mai ridicate în profilurile identitare vocaționale marcate de niveluri crescute de explorare și angajament, în timp ce rezultate marginal semnificative au indicat un nivel mai crescut de auto-îmbunătățire în profilurile difuze decât în cazul identității forțate (engl. foreclosure) și asumate (engl. achievement).

Discuții

Profilurile Identitare Vocaționale ale Studenților Aflați în Pragul Absolvirii

Am identificat cinci profiluri identitare vocaționale: identitatea difuză problematică (engl. troubled diffusion), identitatea difuză lipsită de griji (engl. carefree diffusion), identitatea nediferențiată (engl. undifferentiated), identitatea forțată (engl. foreclosure) și identitatea asumată (engl. achievement). În acord cu așteptările noastre, am găsit o suprareprezentare a studenților în profiluri cu implicare redusă (engl. disengaged profiles), în special în profilul identității nediferențiate (engl. undifferentiated; 48% din eșantion), dar și în identitatea difuză problematică (engl. troubled diffusion; 16%) și identitatea difuză lipsită de griji (engl. carefree diffusion; 12%). Deși acest rezultat era așteptat, el extinde literatura de specialitate privind relația dintre factorii socio-culturali și dezvoltarea identității prin surprinderea unui anumit context socio-cultural în care există o suprareprezentare a profilurilor cu implicare redusă (engl. disengaged profiles) similară cu cea din țările cu perspective limitate de angajare (Sica et al. , 2014). Posibilele explicații ar putea avea legătură cu percepția tinerilor că șomajul este o problemă mai mare decât arată statisticile (Comisia Europeană, 2020; Ministerul Tineretului și Sportului, 2016) sau cu diferite probleme privind calitatea opțiunilor de angajare disponibile (e.g., preponderența locurilor de muncă cu jumătate de normă sau care presupun un nivel de

pregătire educațională redusă). Prin urmare, intervențiile în carieră ar trebui să ghideze studenții în explorarea activă a oportunităților de angajare și să îi educe legat de obstacolele privind angajarea absolvenților de studii superioare în țara lor.

Profilurile Identitare Vocaționale ale Studenților Aflați în Pragul Absolvirii și Voluntariatul legate de Educație

Studiul nostru extinde literatura privind voluntariatul în rândul studenților deoarece merge un pas mai departe de recunoașterea faptului că motivațiile legate de carieră sunt importante (Chacón et al., 2017) și analizează voluntariatul pe un continuum al legăturii dintre activitățile de voluntariat și domeniul de studiu al studenților. Rezultatele noastre au susținut ipotezele conform cărora voluntariatul legat de educație este asociat cu apartenența la profiluri identitare vocaționale mai adaptative. Mai precis, studenții implicați în voluntariat legat de educație au avut o probabilitate mai mare să fie în profilul identitar asumat (engl. achievement), prin comparație cu identitatea difuză problematică (engl. troubled diffusion). Acest lucru ar putea fi explicat prin faptul că voluntariatul reprezintă un context de explorare profesională care facilitează o încredere mai mare în alegerile profesionale luate (Denault et al., 2019). Prin urmare, rezultatele noastre se aliniază cu cercetările anterioare privind contribuția voluntariatului la formarea identității profesionale (Skorikov & Vondracek, 2011), arătând că voluntariatul joacă un rol în dezvoltarea profesională a studenților, mai ales atunci când este legat de parcursul lor educațional.

Profilurile Identitare Vocaționale ale Studenților Aflați în Pragul Absolvirii și Valorile Personale

În ceea ce privește valorile orientate spre ceilalți, după cum era de așteptat, studenții cu autotranscendență ridicată au avut mai multe șanse să aparțină unor profiluri marcate de

explorare și angajament mai crescute. În mod interesant, nu am observat aceleași relații între identitate și conservare, un singur rezultat marginal semnificativ arătând scoruri mai mari privind conservarea în identitatea nediferențiată (engl. undifferentiated) decât în identitatea difuză problematică (engl. troubled diffusion). O posibilă explicație este că valoarea de conservare ar putea face tinerii mai predispuși să-și aleagă cariera în conformitate cu așteptările sociale transmise de cei dragi, fără a se angaja în dezvoltarea identității vocaționale, așa cum sugerează apartenența lor la profilul identitar nediferențiat (engl. undifferentiated).

În ceea ce privește valorile orientate spre sine, profilurile difuze (engl. diffusion profiles) au înregistrat scoruri mai mari la auto-îmbunătățire (engl. self-enhancement), comparativ cu profilul forțat (engl. foreclosure). Rezultate similare și marginal semnificative au fost obținute și în comparațiile dintre identitatea asumată (engl. achievement) și cele două profiluri difuze. Acest lucru sugerează că, pe măsură ce studenții se concentrează pe urmărirea puterii și realizărilor caracteristice auto-îmbunătățirii, ei se concentrează mai puțin pe dezvoltarea identității lor prin procese de explorare și angajament. Conform cunoștințelor noastre, studiul nostru este primul care analizează relațiile dintre valorile orientate spre sine și identitatea vocațională, atrăgând atenția asupra potențialelor dezavantaje ale urmăririi valorilor orientate spre sine într-o etapă de viață în care există o probabilitate mare de a face acest lucru. Mai precis, valorile orientate spre sine pot fi deosebit de importante pentru adulții tineri deoarece ei percep nevoia de a-și demonstra valoarea pe măsură ce încep să-și construiască o carieră (Schwartz, 2005; Vecchione et al., 2016). S-ar putea argumenta că urmărirea intereselor personale prin a câștiga succes și putere la intrarea într-o piață a muncii competitivă poate pune studenții pe calea corectă către dezvoltarea profesională (e.g., și-ar putea asigura un loc de muncă în urma dorinței puternice de a-și arăta valoarea în fața unor potențiali angajatori). Cu toate acestea, rezultatele noastre arată că

valorile de auto-îmbunătățire sunt mai mari în profilurile marcate de angajament și explorare scăzute, sugerând că accentul pus pe urmărirea intereselor personale poate împiedica dezvoltarea identității profesionale. Acest lucru ar putea însemna că, pe măsură ce studenții se concentrează pe a a-și dovedi valoarea, ar putea ajunge să urmeze trasee profesionale cu care nu se identifică, așa cum sugerează nivelul redus al angajamentului vocațional.

Concluzii

Rezultatele extind literatura prin evidențierea faptului că mulți studenți aflați în pragul absolvirii aparțin unor profiluri cu implicare redusă (engl. disengaged profiles), ceea ce scoate în evidență nevoia de a pregăti mai bine studenții pentru părăsirea sistemului educațional. În plus, voluntariatul legat de educație și valorile orientate spre alte persoane au fost asociate cu o probabilitate mai mare de a aparține unor profiluri mai adaptative, marcate de explorare și angajament mai ridicate, oferind astfel o mai bună înțelegere a factorilor care ar putea ajuta studenții în abordarea tranzițiilor de carieră. În general, rezultatele noastre subliniază importanța investigării factorilor care ar putea influența identitatea vocațională a studenților în etapele de tranziție deoarece aceștia ar putea ghida consilierii vocaționali în identificarea studenților cu risc de tranziții problematice (e.g., studenți cu valori orientate spre sine) și posibile căi către profiluri de identitate vocațională mai adaptativă (e.g., voluntariatul legat de educație).

1.2. Studiul 2. Implicarea în Comunitate în România: Cum o Definesc Adulții Emergenți și Cum s-au Implicat în timpul pandemiei de COVID-19?²

² Studiul 2b a fost publicat ca un studiu original:

Marinica, B. V., Negru-Subtirica, O. Community Engagement in Times of Crisis: How did Romanian Emerging Adults Engage?. *Studia Universitatis Babes-Bolyai - Psychologia-Paedagogia*, 69(2), 25-48. Retrieved from <https://studiapsypaed.com/wp-content/uploads/2024/12/2-2024-2.pdf>

Introducere

În ciuda preocupărilor legate de scăderea implicării civice (Ekman et al., 2016; Zaff et al., 2011), unele cercetări sugerează că aceste niveluri scăzute ar putea fi o reflectare a preferinței tinerilor pentru forme mai puțin tradiționale de implicare, nu un semn că sunt total neinteresați de problemele civice (e.g., Gaby, 2017). În plus, este, de asemenea, posibil ca utilizarea predominantă a unor chestionare cu întrebări închise să nu surprindă întotdeauna modul în care tinerii se implică (Zaff et al., 2011).

Acest Studiu

Acest studiu a utilizat o abordare calitativă pentru a răspunde la două întrebări de cercetare: (1) Cum definesc adulții emergenți implicarea în comunitate (Studiul 2a)? și (2) Cum s-au implicat adulții emergenți în comunitățile lor în timpul pandemiei (Studiul 2b)?

Metodologie

Participanți și Procedură

Eșantionul nostru final a inclus 131 de respondenți adulți emergenți ($M_{\text{vârstă}} = 23,04$, $SD_{\text{vârstă}} = 2,66$) cu vârste cuprinse între 18 și 29 de ani. Pentru fiecare întrebare de cercetare am folosit un subeșantion format din cei care au oferit răspunsuri. Mai precis, 116 răspunsuri ($M_{\text{vârstă}} = 22,96$, $SD_{\text{vârstă}} = 2,69$) au fost analizate pentru prima întrebare de cercetare și 86 ($M_{\text{vârstă}} = 23,38$, $SD_{\text{vârstă}} = 2,71$) pentru a doua.

Instrumente de Măsurare

Definiția Implicării în Comunitate

Percepția adulților emergenți cu privire la implicarea în comunitate a fost măsurată prin completarea de către aceștia a următoarei afirmații „Pentru mine, implicarea în comunitate înseamnă...”.

Tipuri de Implicare în Comunitate

Modul în care adulții emergenți s-au implicat în comunitățile lor a fost măsurat folosind următorul mesaj: „Scrie cu cât mai multe detalii o întâmplare din perioada pandemiei (care a avut loc online sau offline) în care ai simțit că te implici civic sau că îți aduci contribuția la o cauză importantă pentru tine. Această întâmplare trebuie să fie relevantă pentru implicarea în comunitate, din punctul tău de vedere, precizând ce ai făcut tu mai exact și dacă activitatea a avut loc online sau offline.”

Analiza datelor

Au fost efectuate analize tematice inductive pentru a răspunde ambelor întrebări de cercetare, în acord cu recomandările lui Braun și Clarke (2006).

Rezultate

Întrebarea de Cercetare 1 (Studiul 2a). Cum Definesc Adulții Emergenți Implicarea în Comunitate?

Multe dintre răspunsuri au inclus exemple de comportamente pe care adulții emergenți le-au considerat a fi implicare în comunitate. Unele dintre răspunsuri au fost formulate foarte general, subliniind în cea mai mare parte importanța implicării active prin aducerea unei contribuții și realizarea unei schimbări: *„A fi implicat activ în evenimentele desfășurate în comunitatea mea”*. (Respondent 246, Femeie), *„O modalitate de a produce o schimbare la nivel micro care poate deveni macro, bucurie și satisfacție”* (Respondent 18, Femeie), *„să fiu schimbarea pe care mi-o doresc.”* (Respondent 223, Femeie). Cu toate acestea, multe alte răspunsuri au inclus comportamente specifice pe baza cărora am identificat 3 teme principale care reprezintă ceea ce adulții români emergenți consideră că este implicarea în comunitate:

1. Ajutarea altor persoane prin oferirea de timp, bani și abilități (menționat în 67,24% dintre răspunsuri)
2. Informarea și implicarea în rezolvarea de probleme (menționat în 38,79% dintre răspunsuri)
3. Exprimarea propriei „voci” prin mijloace politice și non-politice (menționat în 26,72% dintre răspunsuri)

Întrebarea de Cercetare 2 (Studiul 2b). Cum s-au Implicat Adulții Emergenți în Comunitățile lor în timpul Pandemiei?

Au fost identificate două teme principale: *Implicarea Generală în Comunitate* și *Implicarea în Comunitate legată de Pandemie*. Titluri și definiții pentru fiecare subtemă pot fi găsite în Tabelul 1.

Tema 1. Implicarea Generală în Comunitate

Această temă se referă la formele de implicare care nu sunt direct legate de pandemie, incluzând 4 tipuri de activități care ar putea fi desfășurate și în perioadele fără criză (e.g., ateliere). Cu toate acestea, deși nu sunt la fel de direct legate de contextul pandemic ca și alte activități posibile (e.g., livrarea de alimente bătrânilor care nu și-au putut părăsi casa din cauza riscului mai mare asociat cu o posibilă infecție cu COVID-19), aceste activități ar putea fi, de asemenea, influențate de efectele pe scară largă ale pandemiei. De exemplu, multe dintre aceste activități au putut fi desfășurate numai online din cauza reglementărilor privind distanțarea socială și/sau a preocupărilor privind siguranța. Cu alte cuvinte, această temă include activități care ar putea fi desfășurate în vremuri fără crize sociale, dar este necesar să avem în vedere posibilele diferențe privind modul în care au fost desfășurate în timpul pandemiei de COVID-19.

Tabelul 1

Teme și Subteme privind Modul în care Adulții Emergenți s-au Implicat în Comunitățile lor în Timpul Pandemiei

	Nume subtemă	Definiție
<i>Implicarea Generală în Comunitate (61,6%)</i>	Transmiterea cunoștințelor	Această subtemă include activități desfășurate cu scopul de a transmite cunoștințe pe diferite teme (e.g., discriminarea, sănătatea mintală).
	Ajutorarea grupurilor defavorizate	Această subtemă include activități desfășurate cu scopul de a ajuta anumite grupuri defavorizate, cum ar fi persoanele cu probleme de sănătate mintală și fizică.
	Organizarea de evenimente	Această subtemă include sarcini variate desfășurate cu scopul final de a organiza evenimente de care pot beneficia alte persoane.
	Implicarea politică	Această subtemă include implicarea în activități politice, cum ar fi votul și protestele.
<i>Implicarea în Comunitate legată de Pandemie (38,4%)</i>	Inițiative legate de virusul COVID-19	Această subtemă include activitățile desfășurate pentru a reduce riscurile legate de virusul COVID-19 și restricțiile impuse pentru a limita răspândirea acestuia, cum ar fi ajutarea categoriilor vulnerabile să se autoizoleze și aderarea la recomandările oficiale.
	Inițiative legate de impactul mai larg al pandemiei de COVID-19	Această subtemă include activitățile desfășurate pentru a atenua impactul mai larg al pandemiei de COVID-19 și al restricțiilor asociate, cum ar fi singurătatea și dificultățile financiare sporite.

Tema 2. Implicarea în Comunitate legată de Pandemie

Această temă surprinde activitățile în care s-au implicat adulții emergenți pentru a-și ajuta comunitățile să gestioneze circumstanțele dificile cauzate de pandemia de COVID-19. În timp ce prima subtemă (i.e., *Inițiative legate de Virusul COVID-19*) se concentrează pe activități legate de pericolele asociate virusului, a doua (i.e., *Inițiative legate de Impactul mai Larg al Pandemiei de COVID-19*) include activități legate de la impactul mai larg al pandemiei și al restricțiilor asupra altor domenii de viață, cum ar fi sănătate mintală și provocările economice.

Discuții și Concluzii

Cum Definesc Adulții Emergenți Implicarea în Comunitate (Studiul 2a)?

Peste jumătate dintre respondenți s-au concentrat pe *ajutarea altor persoane prin oferirea de timp, bani și abilități* (menționat în 67,24% dintre răspunsuri). Unii dintre ei au menționat în mod explicit voluntariatul, care include adesea oferirea de abilități și timp: „*Pentru mine, implicarea în comunitate înseamnă să particip la activități de voluntariat prin care pot ajuta persoanele aflate în situații vulnerabile și să particip la activități care implică atât dezvoltarea mea, cât și a altor tineri pentru a putea schimba anumite lucruri în comunitate.*” (Respondent 53, Femeie), în timp ce alții s-au referit la ajutarea altor persoane în termeni generali: „*a ajuta pe alții*” (Respondent 256, Femeie). Accentul pus pe implicare civică drept voluntariat pentru a ajuta oamenii din comunitate este în acord cu ceea ce Adler și Goggin (2005) au definit ca serviciu comunitar (engl. community service) în recenzia privind definițiilor existente în literatura de specialitate. În plus, mai mulți respondenți au menționat organizațiile neguvernamentale, sugerând rolul cheie pe care aceste organizații îl pot avea în sprijinirea implicării civice în contextul românesc. O posibilă explicație a importanței lor este că oferă adesea oportunități de voluntariat tinerilor. Prin urmare, intervențiile care vizează promovarea implicării civice în rândul adulților emergenți ar trebui să se concentreze pe oferirea de oportunități de implicare prin intermediul organizațiilor neguvernamentale pe care aceștia le știu deja și în care au încredere.

A doua subtemă a avut un accent mai puternic pe *informare și implicare în rezolvarea de probleme* (menționat în 38,79% dintre răspunsuri). Spre deosebire de prima subtemă, aceasta a pus un accent mai puternic pe acordarea atenției la ceea ce se întâmplă în comunitate pentru a obține cunoștințe utile pentru acțiuni ulterioare, ceea ce se suprapune cu tipologia lui Ekamn și Amnă (2012). Interesant este că, deși Ekamn și Amnă (2012) subliniază distincția dintre a fi interesat de problemele sociale și politice (implicare socială în tipologia lor) și a acționa efectiv

pentru a rezolva aceste probleme (implicare civică în tipologia lor), niciunul dintre respondenți nu a menționat că rămâne informat fără să și acționeze. Acest lucru ar putea sugera că adulții români emergenți care se informează o fac pentru că au încredere în puterea lor de a și acționa, în timp ce aceia mai puțin optimiști cu privire la puterea lor de a influența problemele sociale preferă nici să nu se informeze.

A treia subtemă se concentrează pe implicare civică pentru *exprimarea propriei „voci” prin mijloace politice și non-politice* (menționat în 26,72% dintre răspunsuri). Spre deosebire de primele două subteme, aceasta a avut un accent mai puternic pe reprezentarea activă în societate în sensul mai larg al cuvântului. Deși câțiva dintre respondenți au oferit exemple specifice de reprezentare, majoritatea răspunsurilor au fost formulate foarte general și s-au concentrat pe mijloace non-politice. În mod îngrijorător, doar 5 dintre respondenți au menționat votul ca o formă de implicare în comunitate, deși colectarea datelor a fost efectuată la scurt timp după alegerile parlamentare din decembrie 2020. Acest lucru ar putea sugera că tinerii nu percep votul ca pe o modalitate eficientă de implicare în comunitate.

Tipuri de Implicare în Comunitate: Implicare Generală

În mod interesant, majoritatea respondenților au raportat că s-au implicat în activități care nu au legătură directă cu gestionarea pandemiei de COVID-19, deși detaliau activități care au avut loc în timpul acesteia și au fost uneori influențate de condițiile pandemiei (e.g., desfășurarea unui atelier online în loc de offline din cauza preocupărilor privind siguranța și/sau a reglementărilor). Acest lucru este în mod special interesant deoarece literatura anterioară privind implicarea în comunitate în timpul pandemiei s-a concentrat puternic pe acțiunile direct legate de pandemie sau de consecințele sale pe scară largă asupra domeniilor importante de viață (e.g., Mao et al., 2021). Prin urmare, rezultatele noastre atrag atenția asupra formelor de implicare din

timpul pandemiei care nu sunt direct legate de aceasta și pot sugera modalități de implicare pe care adulții emergenți le preferă și în vremuri fără crize sociale. În plus, similar răspunsurilor la prima întrebare de cercetare, au fost puține mențiuni privind implicarea politică și în răspunsurile la această întrebare. Acest lucru este deosebit de îngrijorător deoarece ar putea sugera o puternică apatie politică în rândul adulților români emergenți, apatie care s-ar putea reflecta și în rezultatele viitoarelor alegeri importante.

Tipuri de Implicare în Comunitate: Implicare legată de Pandemie

În conformitate cu literatura anterioară privind implicarea în comunitate în timpul pandemiei (e.g., Mao et al., 2021), mai mulți respondenți (38,7%) s-au implicat în activități legate de pandemia de COVID-19. Analiza tematică a evidențiat două subteme: *Inițiative legate de Virusul COVID-19* și *Inițiative legate de Impactul mai Larg al Pandemiei de COVID-19*.

Prima subtemă a inclus activități care au avut ca scop gestionarea riscurilor asociate virusului COVID-19, cum ar fi livrarea de alimente și medicamente pentru persoanele în vârstă aflate în izolare la domiciliu: „*Am ajutat bătrânii din bloc cu furnizarea de produse/medicamente esențiale, alimente de bază, plata facturilor.*” (Respondent 16, Bărbat). Acest lucru este în acord cu rezultatele unei recenzii despre voluntariat în timpul pandemiei de COVID-19 în Regatul Unit, aceasta identificând cumpărăturile de alimente drept una dintre cele mai frecvente activități desfășurate, în special în prima parte a pandemiei (Mao et al., 2021). Totodată, persoanele în vârstă și cele aflate în izolare la domiciliu au fost percepute drept cele mai vulnerabile categorii (Jones et al., 2020). Pe lângă acordarea de ajutor categoriilor celor mai vulnerabile, câțiva dintre respondenți au menționat, de asemenea, respectarea recomandărilor oficiale ca o modalitate de a contribui la comunitatea lor prin limitarea răspândirii virusului și protejarea celor dragi, deși nu se percepeau pe ei înșiși în pericol: „*Pentru mine, implicarea în comunitate care a avut o*

semnificație personală sporită a fost reprezentată de luarea deciziei privind vaccinarea împotriva COVID. Deși nu mă temeam de acest virus, am considerat că, prin vaccinare, pot contribui la readucerea lucrurilor la „normal” pe cât posibil și în măsura în care depinde de mine. Pentru mine, vaccinarea denotă în primul rând respect pentru ceilalți și responsabilitate față de nevoile celor din jur. Nu știu dacă faptul că locuiesc cu bunica mea a avut sau nu vreo influență asupra acestui lucru. Cred că este posibil pentru că am considerat-o ca făcând parte din categoria persoanelor vulnerabile.” (Respondent 245, Femeie). Acest lucru este în acord cu cercetările care arată că decizia unor români de a se vaccina nu a fost întotdeauna condusă de preocupări medicale, ci uneori de dorința de a-i proteja pe cei din jur și de percepția unei datorii civice de a face acest lucru (Mărcău et al., 2022).

A doua subtemă identificată este *Inițiative legate de Impactul mai Larg al Pandemiei de COVID-19*. Aceasta se diferențiază de prima subtemă deoarece poate include activități care nu sunt atât de specifice provocărilor pandemiei, ci care abordează impactul mai larg al acesteia asupra diferitelor domenii de viață, cum ar fi singurătatea percepută sau sedentarismul ca urmare a carantinei. Respondenții din cadrul acestei subteme au subliniat adesea modul în care impactul mai larg al pandemiei i-a motivat să se implice în aceste activități: *„Cred că, în timpul pandemiei, relațiile s-au răcit, numărul interacțiunilor cu colegii și cu alte persoane a scăzut, iar în unele cazuri a început să apară nevoia de contact uman și sentimentul de singurătate. Evenimentele au avut ca scop crearea unor legături de prietenie între oameni, reducerea sentimentului de singurătate și creșterea calității vieții în timpul perioadei Corona, când relațiile sociale au început să aibă de suferit.”* (Respondent 96, Bărbat). Acest lucru este în acord cu rezultatele recenziei privind voluntariatul în timpul pandemiei de COVID-19 în Regatul Unit, aceasta identificând faptul că, pe măsură ce pandemia se prelungea, tot mai mulți oameni s-au

implicat în abordarea impactului mai larg al pandemiei asupra altor domenii de viață, cum ar fi sănătatea mintală (Mao et al., 2021). Alegerea de a se implica în acest mod ar putea fi legată și de numărul limitat de voluntari necesari pentru activitățile legate direct de pandemie (e.g., Simsa et al., 2019). Prin urmare, este posibil ca unii adulți emergenți să se fi implicat în moduri mai puțin direct legate de pandemie pur și simplu pentru că aceste acțiuni erau mai accesibile pentru ei. Având în vedere nivelul scăzut de implicare în Europa de Est (Kostelka, 2014), criza creată de pandemia de COVID-19 ar fi putut fi o oportunitate de a implica oameni care în general nu se implică. În eșantionul nostru, acesta pare să fie cazul pentru 17,4% dintre respondenți. Menținerea angajamentului acestor voluntari pe termen lung ar putea fi un prim pas important către creșterea angajamentului civic în rândul adulților emergenți din Europa de Est, în conformitate cu cercetările care sugerează că majoritatea voluntarilor din timpul pandemiei de COVID-19 intenționau să-și continue implicarea (Gray et al., 2024). Prin urmare, organizațiile neguvernamentale și alte instituții care lucrează cu voluntari în timpul situațiilor de criză ar putea să se concentreze pe încercarea de a menține noii voluntari angajați pe termen lung, eventual incluzându-i în noi tipuri de activități după terminarea crizei.

3.3.Studiul 3. Implicarea Civică în Timp de Criză: Motivațiile Personale ale Adulților Români la Începutul Războiului din Ucraina³

Introducere

Situațiile de criză, cum ar fi războiul încă în desfășurare din Ucraina, fac ca implicarea civică să fie extrem de importantă, în special în Europa de Est. Țările din Europa de Est nu numai că au

³ Studiul 3 a fost publicat ca un studiu original:

Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2023). Civic engagement during times of crisis: Personal motivations of Romanian adults at the onset of the war in Ukraine. *Cognition, Brain, Behavior*, 27(2). <https://doi.org/10.24193/cbb.2023.27.10>

granițe extinse cu Ucraina, dar împărtășesc și o istorie comună ca membri ai fostului bloc comunist. Această parte a lumii se caracterizează prin niveluri scăzute de implicare civică, deși proximitatea războiului și criza refugiaților fac imperative eforturile umanitare. Prin urmare, sunt necesare mai multe cercetări pentru a înțelege motivațiile personale privind implicarea civică în Europa de Est.

Studiul Actual

Întrebările de cercetare abordate au fost: (1) Ce a motivat implicarea civică în contextul războiului din Ucraina? și (2) Sunt diferite motivații personale asociate cu diferențe în ceea ce privește implicarea civică online și offline?

Metodologie

Participanți și Procedură

Eșantionul nostru a fost format din 118 respondenți ($M_{\text{vârstă}} = 27,93$, $SD_{\text{vârstă}} = 9,63$) care au completat un chestionar online în martie 2022 (la aproximativ 3 săptămâni după începerea războiului din Ucraina) ca parte a unui proiect mai amplu intitulat „Cu Războiul la Ușă: Implicarea Civică în Timpul Războiului din Ucraina” (engl. With War on the Doorstep: Civic Engagement during the War in Ukraine). Majoritatea respondenților sunt femei (87,3%) și studenți (50,8% studenți, 40,7% atât studenți, cât și angajați). Mulți dintre aceștia au avut experiențe de implicare civică înainte de războiul din Ucraina (72%), dar au existat și persoane care au declarat că nu au avut nicio experiență anterioară (28%).

Instrumente de Măsurare

Motivații pentru Implicare

Motivațiile de implicare au fost colectate folosind următoarea întrebare: „Dacă ești sau ai fost implicat în acțiuni legate de războiul din Ucraina, te rog să ne spui în câteva rânduri de ce te-ai implicat.”

Implicare Civică

Am folosit întrebările din Jugert et al. (2013) pentru a măsura implicarea civică online și offline. Toate întrebările au cerut participanților să evalueze cât de frecvent s-au angajat în comportamente specifice în ultimele 24 de luni, pe o scară Likert de la 1 (niciodată) la 5 (întotdeauna). Implicarea civică online a fost măsurată cu cinci comportamente (e.g., apartenența la un grup de Facebook - sau o platformă similară de social media - legată de o cauză politică sau socială), în timp ce implicarea civică offline a fost măsurată cu șapte comportamente (e.g., participarea la concerte sau evenimente de strângere de fonduri pentru o cauză socială sau politică).

Analiza Datelor

Pentru a răspunde la prima întrebare de cercetare, am efectuat o analiză tematică inductivă a răspunsurilor, urmând recomandările lui Braun și Clarke (2006). Pentru a doua întrebare de cercetare, am investigat dacă au fost îndeplinite asumțiile pentru efectuarea unor analize ANOVA unidirecționale (engl. one-way ANOVAs). Toate asumțiile au fost îndeplinite pentru implicarea civică online, dar nu și pentru implicarea civică offline. Prin urmare, a fost efectuată o analiză de tip ANOVA unidirecțional în SPSS 22 numai pentru implicarea civică online.

Rezultate

Temele și subtemele incluse în harta tematică finală pot fi găsite în Tabelul 2.

Tabelul 2

Temele și Subtemele Rezultate în urma Analizei Tematice

	Tema 1. Similaritatea percepută (23,7%)	Tema 2. Preocuparea generală pentru oameni (76,3%)
Subteme	• Percepția „grupului nostru” (engl. in-group perception) • Proximitatea geografică • Amenințare împărtășită	• Nevoia de a ajuta • Posibilitatea de a ajuta

Tema 1. Similaritatea Percepută

În acord cu studiile care sugerează că o asemănare percepută mai mare facilitează empatia (e.g., Park & Schaller, 2005), unii respondenți și-au justificat comportamentul de ajutorare menționând asemănările percepute cu ucrainenii. Au fost identificate trei subteme principale: *Percepția „grupului nostru”* (engl. in-group perception), *Proximitatea geografică* și *Amenințarea împărtășită*.

1.1. Percepția „Grupului Nostru” (engl. in-group perception)

În timp ce unii participanți au făcut referiri generale la similaritatea percepută: „*pentru că mă identific cu oamenii din Ucraina*” (Respondent 48, Femeie), alții s-au concentrat pe asemănări mai specifice: „*este oribil prin ce trec refugiați atât de asemănători cu noi din punct de vedere cultural*” (Respondent 206, Femeie), inclusiv legături personale cu aceștia, cum ar fi faptul că au „*prieteni și rude din Ucraina*” (Respondent 24, Femeie) sau „*empatie pentru oamenii pe care îi cunosc personal și care trăiesc în prezent în Ucraina*” (Respondent 54, Femeie). Un exemplu de identificare ca făcând parte din același grup a ieșit în evidență deoarece menționa și dificultățile „*celor care atacă*”: „*Sunt soția unui ofițer de armată și înțeleg atât problema celor care sunt atacați, cât și a celor care atacă în urma ordinului unui superior. Există drame psihologice de ambele părți. Acesta este motivul pentru care oprirea războiului este esențială!*” (Respondent 64, Femeie).

1.2. Proximitate Geografica

Unii participanți s-au axat pe proximitatea fizică a războiului: „*Pentru că este foarte aproape de noi și putem ajuta cu adevărat aici*” (Respondent 8, Femeie) și pe faptul că ucrainenii sunt vecini geografici: „*Au nevoie de sprijinul țărilor și comunităților vecine în situația actuală*”. (Respondent 252, Femeie). Un exemplu foarte revelator al modului în care proximitatea a condus la creșterea gradului de conștientizare și empatie în contextul războiului din Ucraina este următorul: „*Sunt originar din Sighetu Marmației, Maramureș. Acesta este unul dintre principalele motive pentru care m-am implicat, fiind chiar la granița cu Ucraina, am simțit o empatie foarte puternică față de refugiați. Un alt motiv al implicării mele este un fel de conștientizare pe care am avut-o datorită acestei apropieri de noi. Există războaie peste tot, dar până acum poate că le tratam cu mai multă indiferență, nefiind atât de implicată geografic, dar acum înțeleg teama și disperarea oamenilor.*” (Respondent 305, Femeie).

1.3. Amenințarea Împărtășită

În timp ce unii respondenți s-au axat pe nevoia de protecție politică internațională: „*Cred că fără umbrela UE și a NATO am fi putut fi foarte ușor în situația lor*” (Respondent 48, Femeie), alții au considerat că propria lor țară riscă să fie atacată în viitor: „*Știu că orice ajutor ar fi binevenit dacă aș fi în situația ucrainenilor și am putea fi într-o situație similară în viitor*” (Respondent 105, Femeie). Unele răspunsuri au inclus și mențiuni privind așteptarea reciprocității într-o situație similară: „*Cred că noi, românii, am fi putut fi în locul lor. Acesta este motivul pentru care am decis să mă implic, sperând că într-o zi am putea primi același ajutor.*” (Respondent 155, Femeie).

Unii respondenți au surprins toate cele trei subteme: „*Acest război este atât de aproape de noi. Putem vedea videoclipuri cu oameni în zone de război, lângă blocuri comuniste care arată exact ca ale noastre. Am urmărit vlogul unui soldat și a trebuit să îl pun pe pauză pentru că*

strada din spatele lui semăna atât de mult cu strada pe care locuiesc bunicii mei (în România) încât inima mi s-a oprit pentru o secundă.

Am putea fi noi. Mi-aș dori ca alți oameni să mă ajute dacă aș fi în această situație."

(Respondent 354, Femeie)

Tema 2. Preocupare Generală pentru Oameni

Majoritatea respondenților și-au justificat comportamentul de ajutorare prin menționarea unei *Preocupări generale pentru oameni*, fără a menționa asemănările percepute. Au fost identificate două subteme: *Nevoia de a ajuta* și *Posibilitatea de a ajuta*.

2.1 Nevoia de a Ajuta

Unii respondenți au menționat că simt nevoia de a-i ajuta pe alții: „*Simt nevoia să-i ajut pe cei care au nevoie de ajutor.*” (Respondent 154, Bărbat), în timp ce alții au menționat că simt o responsabilitate de a face acest lucru: „*Simt o datorie morală față de consecințele acțiunilor reprobabile asupra unor oameni nevinovați.*” (Respondent 114, Bărbat). În plus, a fost menționat cât de nedreaptă este situația: „*Încerc să fac tot ce pot ca să nu simt că asist la un spectacol absurd al nedreptății.*” (Respondent 150, Femeie), iar unii respondenți și-au prezentat implicarea drept modalitate de a face față reacțiilor emoționale puternice: „*Am fost foarte afectată emoțional gândindu-mă la drama prin care trec acești oameni și orice ajutor pe care îl pot oferi mă face să mă simt cumva utilă și mai puțin vinovată de poziția privilegiată în care mă aflu fiind aici și nu acolo.*” (Respondent 73, Femeie), „*Am devenit atât de anxioasă când a început totul, încât voluntariatul a fost mai presus de toate o modalitate de a face față agitației constante pe care o simțeam. Nu mă simțeam bine cu mine însămi știind că îmi continui viața ca și cum nimic nu se întâmplă, când atât de mulți oameni suferă și au nevoie de ajutor.*” (Respondent 360, Femeie).

2.2 Posibilitatea de a Ajuta

Unii respondenți au menționat că ajută pentru că sunt într-o situație care le permite acest lucru: „*Am simțit că pot face ceea ce alți oameni ar face, dar nu au oportunitățile pe care mi le oferă mediul în care îmi desfășor activitatea.*” (Respondent 421, Femeie), mulți subliniind importanța micilor gesturi de ajutor: „*Orice mic sprijin acordat ucrainenilor poate contribui la alinarea durerii lor.*” (Respondent 239, Femeie), „*Am simțit că vreau să fac ceva, ceea ce pot, pentru ca cei afectați să nu se simtă abandonați sau fără speranță. Cred că gesturile mici împreună pot face o diferență într-o dramă atât de mare*”. (Respondent 78, Femeie).

Mulți participanți au oferit răspunsuri care includ ambele subteme: „*Pentru că am vrut să ajut cum pot. Uitându-mă la toate știrile care vin din Ucraina, am simțit că trebuie să fac ceva pentru a-i ajuta, prin mijloacele pe care le am la dispoziție, pe oamenii nevinovați de acolo care suferă în acest moment. Inițial m-am simțit deznădăjduită văzând durerea prin care trec oamenii din Ucraina, așa că atunci când am auzit că există centre unde se poate dona, chiar dacă poate nu a fost un ajutor mare, sper că gestul meu a fost util cuiva.*” (Respondent 166, Femeie).

Comparații între cele Două Teme Principale

Cele două teme principale identificate (i.e., *Similaritatea percepută* și *Preocuparea generală pentru oameni*) au fost utilizate pentru a grupa participanții în funcție de motivația lor pentru implicare. O analiză ANOVA a arătat că cei care și-au justificat comportamentul de ajutorare prin menționarea *similarității percepute* au obținut scoruri semnificativ mai mari în ceea ce privește implicarea civică online, în comparație cu cei care au menționat *preocuparea generală pentru oameni*.

Discuții și Concluzii

Analiza tematică inductivă a evidențiat două motivații principale pentru implicare: *Similaritatea percepută* și *Preocuparea generală pentru oameni*. În mod interesant, acestea se

suprapun cu cele două valori de autotranscendență (bunăvoința și universalismul) din modelul elaborat de Schwartz privind valorile personale (Sagiv et al., 2017), sugerând faptul că evidențierea posibilității de exprimare a propriilor valori poate avea un rol important în încurajarea implicării civice.

Mai precis, tema *Similaritate percepută* seamănă cu valoarea benevolenței, asociată în studii anterioare cu forme de implicare civică precum voluntariatul (Arieli et al., 2014) și donațiile financiare pentru cauze sociale (Verplanken & Holland, 2002). Un posibil mecanism care explică probabilitatea mai mare de a-i ajuta pe cei percepuți ca făcând parte din „grupul nostru” este similaritatea percepută (e.g., Park & Schaller, 2005), surprinsă în subtema „*Percepția „grupului nostru”*” (e.g., „*este oribil prin ce trec refugiați atât de asemănători cu noi din punct de vedere cultural*”, Respondent 206, Femeie). Cu toate acestea, relația dintre asemănările percepute și ajutorare este mai complexă decât simpla dorință de a-i ajuta pe cei asemănători, cercetările scoțând în evidență rolul împărtășirii unei amenințări comune (Batson et al., 1979). În acest sens, am identificat subtema *Amenințare împărtășită*, care uneori includea și așteptarea reciprocității într-o situație similară (e.g., „*Cred că noi, românii, am fi putut fi în locul lor. Acesta este motivul pentru care am decis să mă implic, sperând că într-o zi am putea primi același ajutor.*”, Respondent 155, Femeie).

Tema *Preocupare generală pentru oameni* seamănă cu universalismul, o valoare legată de toleranța față de oameni diferiți și de atitudinile pozitive față de imigrație (Davidov et al., 2008). Subtema *Nevoia de a ajuta* surprinde implicarea civică motivată de dorința de a gestiona propriile emoții negative, cum ar fi anxietatea, în acord cu funcția protectivă a voluntariatului (Clary et al., 1998) și cu studiile din Teoria Gestionării Terorii (engl. Terror Management Theory) care au arătat că implicarea în comportamente prosociale poate fi o strategie de adaptare (Yum

& Schenck-Hamlin, 2005). Subtema *Posibilitatea de a ajuta* surprinde implicarea civică motivată de faptul că persoana se află într-o poziție care îi permite să ajute, ceea ce ar putea avea legătură cu cercetările care leagă implicarea în comunitate de credința în propriul control pentru a influența aspectele sociopolitice (Christens et al., 2011). Cu alte cuvinte, unii participanți par să fie motivați în principal de încrederea în utilitatea comportamentelor lor de ajutorare, menționând în mod explicit puterea mare pe care o pot avea gesturile mici („*Cred că gesturile mici împreună pot face o diferență într-o dramă atât de mare*”, Respondent 78, Femeie).

Rezultatele analizei ANOVA au arătat că respondenții care și-au justificat comportamentul de ajutorare prin menționarea *similarității percepute* au obținut scoruri semnificativ mai mari în ceea ce privește implicarea civică online, în comparație cu cei care au menționat *preocuparea generală pentru oameni*. Un mecanism posibil este că cei care sunt mai implicați civic online sunt, de asemenea, mai expuși la conținut online care evidențiază asemănările dintre ei și ucrainenii, după cum sugerează și următorul respondent: „*Este atât de aproape de noi. Putem vedea videoclipuri cu oameni în zone de război, lângă blocuri comuniste care arată exact ca ale noastre. Am urmărit vlogul unui soldat și a trebuit să îl pun pe pauză pentru că strada din spatele lui semăna atât de mult cu strada pe care locuiesc bunicii mei (în România) încât mi s-a oprit inima pentru o secundă*”. (Respondent 354, femeie).

Puterea mass-mediei de a motiva implicarea prin prezentarea suferinței celor aflați în nevoie a fost, de asemenea, surprinsă de următorul respondent: „*Pentru că am vrut să ajut cum pot. Uitându-mă la toate știrile care veneau din Ucraina, am simțit că trebuie să fac ceva pentru a-i ajuta, prin mijloacele pe care le am la dispoziție, pe oamenii nevinovați de acolo care suferă în acest moment. Inițial m-am simțit deznădăjduită văzând durerea prin care trec oamenii din Ucraina, așa că atunci când am auzit că există centre unde poți dona, chiar dacă poate nu a fost*

un ajutor mare, sper că gestul meu a fost util cuiva.” (Respondent 166, Femeie). Prin urmare, instituțiile sociale și organizațiile neguvernamentale implicate în situații de criză sau care oferă ajutor grupurilor defavorizate ar putea încerca să își maximizeze impactul prin crearea de conținut online care urmărește să sporească evidențierea similarităților sau să utilizeze indicii emoționale pentru a sublinia suferința celor aflați în nevoie. Acest lucru ar putea fi deosebit de important în situații de criză în care ajutorul trebuie oferit în afara propriului grup, cum este adesea cazul în criza refugiaților.

3.4. Studiul 4. Profiluri de Implicare Civică Online și Offline: Relații cu Sensul în Viață și Co-Ruminația privind Războiul din Ucraina⁴

Introducere

În timp ce restricțiile privind pandemia de COVID-19 deveneau mai puțin stricte și sănătatea mintală a tinerilor se îmbunătățea (Henseke et al., 2022), un alt eveniment istoric neașteptat a afectat lumea: războiul din Ucraina. Acest lucru a dus la o criză umanitară uriașă și, probabil, la cea mai mare criză a refugiaților din Europa de la al Doilea Război Mondial, o criză în care implicarea civică a trebuit să se extindă dincolo de comunitatea locală, așa cum a fost cazul adesea în timpul pandemiei de COVID-19. Cu toate acestea, se cunosc foarte puține lucruri despre implicare civică și adaptare în perioade de criză, literatura privind implicarea civică concentrându-se mai puțin pe formele din ce în ce mai populare de implicare online (Boulianne, 2020; Kwan, 2022; Jugert et al., 2013) și folosind

⁴ Studiul 4 a fost acceptat pentru publicare ca studiu original:

Marinica, B. V., & Negru-Subțirica, O. (in press). Online and Offline Civic Engagement Profiles: Relations with Co-Rumination about the War in Ukraine and Meaning in Life. *Psicologia Sociale: Social Psychology Theory & Research*

în principal metodologii centrate pe variabile (engl. variable-centered methods; Weerts et al., 2014).

Studiul Actual

Obiectivele noastre principale de cercetare au fost (1) identificarea profilurilor de implicare civică online și offline, (2) analizarea relațiilor dintre profilurile de implicare civică și co-ruminația privind războiul din Ucraina și (3) analizarea relațiilor dintre profilurile de implicare civică și profilurile de sens în viață.

Metodologie

Participanți și Procedură

Eșantionul a fost format din 439 de adulți ($M_{\text{vârstă}} = 26,17$, $SD_{\text{vârstă}} = 9,80$), majoritatea femei (82%) și studenți (58% studenți, 32% atât studenți cât și angajați). Jumătate dintre aceștia (50%) au avut experiențe anterioare de implicare civică. Colectarea datelor a fost realizată în cadrul proiectului „Cu Războiul la Ușă: Implicare Civică în timpul Războiului din Ucraina” prin intermediul unui chestionar completat online în martie 2022.

Instrumente de Măsurare

Implicare Civică

Implicarea civică online și offline a fost măsurată utilizând întrebările din Jugert et al. (2013). Acestea au cerut participanților să evalueze frecvența anumitor comportamente în ultimele 24 de luni, utilizând o scară Likert de la 1 (niciodată) la 5 (întotdeauna). Exemple de comportamente online includ semnarea petițiilor și distribuirea de conținut social sau politic, în timp ce comportamentele offline includ voluntariatul sau purtarea de simboluri în sprijinul unei cauze sociale sau politice (e.g., brățări, insigne, tricouri).

Co-Ruminație despre Războiul din Ucraina

Co-ruminația a fost măsurată cu ajutorul Scalei Scurte de Co-ruminație adaptate de la Haggard et al. (2011). Participanții au fost îndrumați să se gândească la discuțiile lor cu cei apropiați înainte de a evalua cât de mult li se potrivesc 9 fraze precum „*Discutăm despre toate lucrurile rele care sa pot întâmpla din cauza războiului din Ucraina*” pe o scară de la 1 (deloc) la 5 (foarte mult).

Sensul în Viață

Versiunea în limba română a chestionarului „Meaning in Life” (Negru-Subțirica et al., 2016; Steger et al., 2006) a fost utilizată pentru a măsura cele două fațete ale sensului vieții: prezența sensului (e.g., „*Viața mea are un scop clar.*”) și căutarea sensului (e.g., „*Caut o direcție sau o menire pentru viața mea.*”). Întrebările au cerut participanților să evalueze cât de mult li se potrivesc anumite fraze, folosind o scară Likert cu valori de la 1 („dezacord puternic”) la 5 („acord puternic”).

Analiza Datelor

Pentru a răspunde primei întrebări de cercetare, am folosit Latent Profiles Analysis (LPA) în Mplus 8.8 pentru a identifica profilurile de implicare civică. Analizele pentru a doua întrebare de cercetare au inclus Latent Profiles Analysis (LPA) și metoda automată BCH în Mplus (Asparouhov & Muthén, 2014). Pentru ultima întrebare de cercetare am realizat LPA în Mplus 8.8 pentru identificarea profilurilor privind sensul în viață, am extras apartenențele la profiluri în SPSS 22 și făcut un test X^2 pentru a examina relația dintre profilurile de implicare civică și profilurile privind sensul în viață. Materialele și fișierele rezultate în urma analizelor sunt disponibile în Open Science Framework:

https://osf.io/w8zj3/?view_only=52f491a2e5534329bf9cab27ffa3a84.

Rezultate

Obiectivul de Cercetare 1. Identificare Profilurilor de Implicare Civică

Au fost identificate următoarele profiluri (Figura 1): *Implicare predominantă offline*, *Implicare mare online și offline*, *Dezangajare*, *Implicare predominantă online*, *Implicare foarte mare online și offline*.

Obiectivul de cercetare 2. Comparații privind Co-ruminația despre Războiul din Ucraina

Participanții aparținând profilului *Implicare predominantă offline* ($M = 2,70$, $SD = 0,10$) au obținut scoruri semnificativ mai mici privind co-ruminația ($p < 0,05$), în comparație cu participanții din profilurile *Implicare mare online și offline* ($M = 3,12$, $SD = 0,10$) și *Implicare predominantă online* ($M = 3,11$, $SD = 0,10$). Participanții din profilul *Dezangajare* ($M = 2,52$, $SD = 0,07$) au obținut, de asemenea, scoruri semnificativ mai mici privind co-ruminația despre războiul din Ucraina ($p < 0,05$), în comparație cu cei din profilurile *Implicare mare online și offline* ($M = 3,12$, $SD = 0,10$), *Implicare predominantă online* ($M = 3,11$, $SD = 0,10$) și *Implicare foarte mare online și offline* ($M = 3,34$, $SD = 0,34$).

Obiectivul de Cercetare 3. Relațiile dintre Implicarea Civică și Profilurile privind Sensul în Viață

Următoarele profiluri au fost identificate (Figura 2): *Prezență Scăzută – Căutare Scăzută* (engl. Lack of meaning), *Prezență Ridică – Căutare Scăzută* (engl. Fulfilled), *Prezență Scăzută – Căutare Moderată* (engl. Light searchers), *Prezență Moderată – Căutare Moderată* (engl. Undifferentiated), *Prezență Ridică – Căutare Ridică* (engl. Fulfilled searchers).

Figura 1

Cele 5 Profiluri privind Implicarea Civică

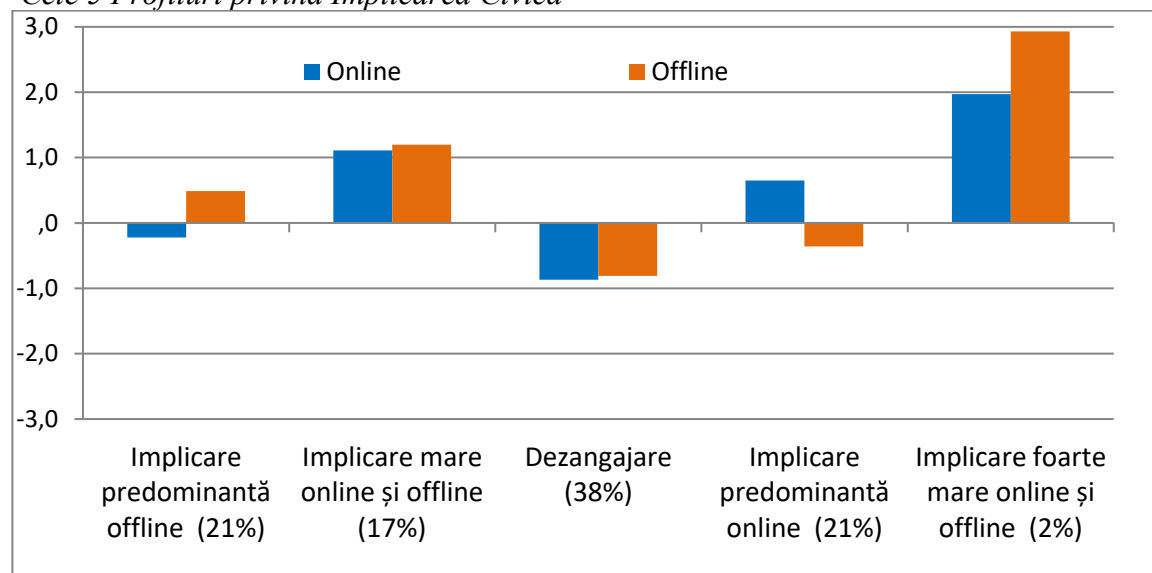
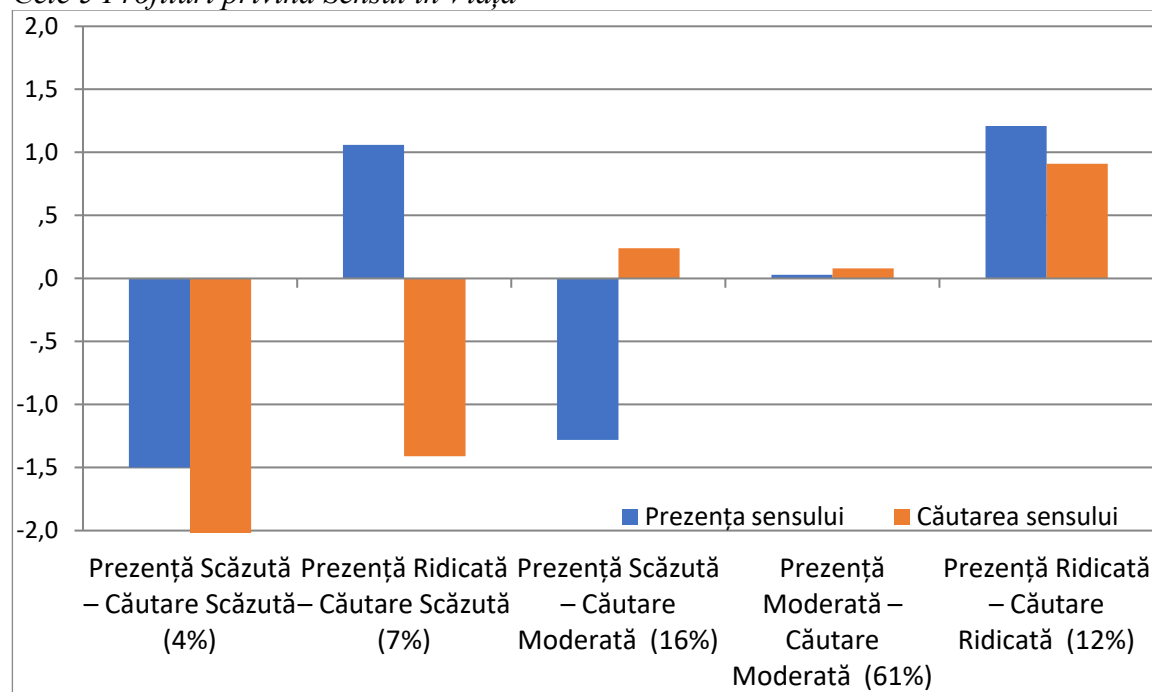

Figura 2

Cele 5 Profiluri privind Sensul în Viață

Rezultatele testului chi-square au arătat că profilurile privind sensul vieții au fost asociate în mod semnificativ cu profilurile privind implicarea civică ($\chi^2 = 46,67$, $df = 16$, $p < .001$).

Tabelul 4 arată modul în care participanții din fiecare profil de implicare civică sunt clasificați în profilurile de sens în viață.

Tabelul 4

Cross-tabulare între Profilurile privind Implicarea Civică și cele privind Sensul în Viață

Profiluri privind sensul în viață					
Profiluri privind implicarea civică	Prezență Scăzută – Căutare Scăzută	Prezență Ridică – Căutare Scăzută	Prezență Scăzută – Căutare Moderată	Prezență Moderată – Căutare Moderată	Prezență Ridică – Căutare Ridică
Implicare predominantă offline	3	12	4	62	19
Implicare mare online și offline	1	4	11	73	11
Dezangajare	7	5	22	55	10
Implicare predominantă online	2	6	22	65	5
Implicare foarte mare online și offline	0	22	0	44	33

Notă. Datele sunt exprimate ca procente rotunjite.

Discuții

Au fost identificate cinci profiluri de implicare civică: *Implicare predominantă offline*, *Implicare mare online și offline*, *Dezangajare*, *Implicare predominantă online*, *Implicare foarte mare online și offline*. Interesant este faptul că 38% dintre respondenți aparțineau profilului *Dezangajare*, acesta având niveluri scăzute de implicare civică online și offline. Prezența considerabilă a acestui profil este în acord cu studiile care indică un nivel în general mic de implicare civică în Europa de Est (Kostelka, 2014), România remarcându-se ca o țară cu o implicare deosebit de scăzută (Nikolova et al., 2017).

În conformitate cu așteptările noastre și cu cercetările anterioare (e.g., Boulianne & Theocharis, 2020), trei dintre cele cinci profiluri identificate au indicat o implicare civică

similară online și offline (e.g., respondenții din profilul *Implicare mare online și offline* au avut o implicare civică online și offline la fel de ridicată), în timp ce cei din profilul *Dezangajare* au avut o implicare civică online și offline la fel de scăzută). Cu toate acestea, au existat, de asemenea, două profiluri marcate de o preferință mai puternică pentru implicarea civică online (i.e., *Implicare predominantă online*) sau offline (i.e., *Implicare predominantă offline*), în conformitate cu rezultatele obținute de Oser et al. (2013). Având în vedere faptul că ultimele două profiluri reprezintă până la 42% din eșantionul nostru și este posibil să nu fi fost identificate utilizând metode centrate pe variabile, susținem încurajările anterioare privind utilizarea metodelor centrate pe persoană pentru a surprinde o imagine mai cuprinzătoare a implicării civice (Weerts et al., 2014).

Comparațiile privind co-ruminația au confirmat ipoteza noastră, deoarece profilul *Dezangajat* a avut cel mai scăzut nivel de co-ruminație, obținând un scor semnificativ mai mic decât participanții din profilurile *Implicare mare online și offline*, *Implicare predominantă online* și *Implicare foarte mare online și offline*. În mod interesant, co-ruminația a fost semnificativ mai mică și în profilul *Implicare predominantă offline*, prin comparație cu profilurile *Implicare mare online și offline* și *Implicare predominantă online*, ambele fiind caracterizate de un nivel ridicat de implicare civică online. Prin urmare, rezultatele noastre confirmă faptul că o implicare civică mai mare este legată de co-ruminație mai mare, dar sugerează, de asemenea, că implicarea online ar putea fi deosebit de relevantă pentru co-ruminația mai mare a celor mai activi civic.

Rezultatele noastre sunt în acord cu cercetările privind implicarea în situații de criză (Maftei et al., 2022; Willems et al., 2020) și voluntariatul în timpul pandemiei de COVID-19 (Domaradzki, 2022), sugerând că, în ciuda faptului că literatura se concentrează asupra rezultatelor și emoțiilor

pozitive asociate implicării civice, cei implicați ar putea experimenta, de asemenea, aspecte și emoții negative.

În cazul războiului din Ucraina, co-ruminația mai mare a celor implicați ar putea fi explicată printr-o capacitate sporită de a conștientiza suferința asociată războaielor, în acord cu relația identificată anterior între un grad mai mare de conștientizare și co-ruminație (e.g., Smith și Rose, 2011). Pe lângă scenariile mai evidente în care persoanele ajung să înțeleagă suferința asociată războiului din Ucraina prin contactul direct cu cei afectați de el (e.g., în cadrul activităților de voluntariat în care sunt întâmpinați refugiații la graniță), chiar și formele mai degrabă indirecte de implicare ar putea facilita o conștientizare sporită. Acest lucru ar putea să fie în mod particular relevant pentru implicarea civică online, după cum sugerează diferența semnificativă statistic dintre profilurile *Implicare predominantă offline* și *Implicare predominantă online*. O posibilă explicație este că cei implicați online sunt expuși la mai multe fotografii și videoclipuri care subliniază tragedia situației, în conformitate cu cercetările care leagă utilizarea rețelelor sociale în primele etape ale războiului cu o anxietate mai ridicată (Maftei et al., 2022).

Deși situațiile de criză se concentrează pe ajutarea celor direct afectați (e.g., refugiații ucraineni), ignorarea stării de bine a celor care îi ajută ar putea limita capacitatea acestora de a rămâne implicați. Prin urmare, ar trebui să se acorde atenție, de asemenea, costurilor legate de starea de bine pe care co-ruminația crescută a celor implicați le poate avea. În acest sens, organizațiile neguvernamentale ar putea acorda prioritate acordării de sprijin psihologic celor implicați în gestionarea crizei. Totuși, având în vedere asocierea co-ruminației atât cu rezultate pozitive, cât și negative, în studii anterioare, sunt necesare cercetări suplimentare pentru a înțelege dacă aceasta este într-adevăr un „cost al faptului că-mi pasă” (engl. cost of caring).

În conformitate cu așteptările noastre, implicarea civică pare să fie legată de prezența sensului în viață, după cum sugerează faptul că toți respondenții din profilul *Implicare foarte mare online și offline* aparțin exclusiv profilurilor marcate de o prezență medie sau peste medie a sensului în viață. Deși natura transversală a datelor noastre nu permite inferențe cauzale, în conformitate cu datele experimentale care leagă implicarea prosocială de o prezență mai mare a sensului (e.g., Klein, 2017), ne putem aștepta ca o implicare civică mai mare să faciliteze o prezență mai mare a sensului, făcând implicarea civică o sursă valoroasă de sens, inclusiv în perioade de crize sociale în timpul cărora preocupările privind sensul în viață pot fi ridicate (Yum & Schenck-Hamlin, 2005).

În cazul războiului din Ucraina, acest lucru ar putea însemna că, pe măsură ce oamenii încearcă să facă față situației în moduri variate, cei care fac față ajutând comunitatea sau alte persoane ar putea experimenta o prezență sporită a sensului în viața lor. După cum arată cercetările privind pandemia de COVID-19 (Schnell & Krampe, 2020; Zambelli et al., 2022), această percepție sporită a sensului ar putea funcționa ca un „amortizor” (engl. buffer) împotriva stresului asociat crizei. Cu alte cuvinte, implicarea civică în timp de criză ar putea aduce beneficii nu numai la nivel social, ci și la nivel personal (e.g., funcționând ca un factor de protecție). Un rezultat oarecum neașteptat a fost că majoritatea participanților din profilul *Dezangajare* au aparținut profilurilor caracterizate prin căutarea cel puțin medie a sensului, sugerând o relație între lipsa implicării civice și căutarea sensului. Acest lucru ar putea însemna că cei care se implică foarte puțin sau deloc caută un sens în viața lor, dar nu prin implicarea civică.

Concluzii

Rezultatele noastre extind literatura prin identificarea a cinci profiluri de implicare civică care se disting în funcție de tipul (e.g., online și offline) și intensitatea implicării. În plus, rezultatele noastre sugerează că implicarea civică este legată de prezența unui sens în viață și de co-ruminație, captând astfel atât o „parte bună”, cât și o potențială „parte rea” a implicării. Mai precis, în timp ce prezența sensului ar putea funcționa ca un amortizor împotriva provocărilor din situațiile de criză (Schnell & Krampe, 2020), co-ruminația ar putea fi un factor de risc datorită legăturii sale cu problemele de internalizare (e.g., Rose, 2021).

CAPITOLUL IV. DISCUȚII GENERALE ȘI CONCLUZII

4.1. Rezumatul Principalelor Concluzii

Tabelul 1 include un rezumat al principalelor rezultate și concluzii pentru fiecare studiu inclus în această teză.

Tabelul 1*Principalele Rezultate ale Tezei*

Studiul	Rezultate principale și concluzii ^a
Studiul 1. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2024). Approaching Graduation: Vocational Identity Profiles of Last-Year University Students and Their Links with Volunteering and Personal Values. <i>Identity</i> , 1-14. https://doi.org/10.1080/15283488.2024.2318334	- Majoritatea studenților din ultimul an au aparținut unor profiluri de identitate vocațională caracterizate în general prin niveluri reduse de angajament vocațional (76%). Acest lucru ar putea sugera că, deși sunt foarte aproape de absolvire, mulți studenți nu sunt încrezători în parcursul lor profesional și nu îl integrează în propria identitate. Cu toate acestea, 24% dintre studenții din eșantion au aparținut unor profiluri cu angajament vocațional relativ crescut. - Voluntariatul legat de educație a fost asociat cu apartenența la profiluri de identitate vocațională mai adaptative (i.e., caracterizate prin explorare și angajament ridicate), sugerând că implicarea în activități de voluntariat legate de domeniul academic poate contribui la dezvoltarea carierei. Acest lucru ar putea fi deosebit de important în contextele în care studenții au oportunități limitate de dezvoltare a carierei prin experiențe profesionale directe. - Valorile personale orientate spre ceilalți au fost legate de apartenența la profiluri de identitate vocațională mai adaptative, în timp ce auto-îmbunătățirea (una dintre valorile orientate spre sine) a fost asociată cu profilurile marcate de angajament și explorare mai scăzute. Acest lucru sugerează că studenții cu valori orientate spre sine pot fi la risc de tranziții problematice către câmpul muncii deoarece este posibil să nu se identifice cu traseul profesional ales.
Studiul 2a. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2024). Community Engagement in Times of Crisis: How did Romanian Emerging Adults Define it?	- Atunci când au fost rugați să definească implicarea în comunitate, adulții români emergenți au menționat trei teme principale: - Ajutarea altor persoane prin oferirea de timp, bani și abilități (menționat în 67,24% dintre răspunsuri) - Informarea și implicarea în rezolvarea de probleme (menționat în 38,79% dintre răspunsuri) - Exprimarea propriei „voci” prin mijloace politice și non-politice (menționat în 26,72% dintre răspunsuri) - Majoritatea adulților emergenți români s-au concentrat pe desfășurarea de activități care contribuie la schimbări sociale pozitive în comunități specifice, cum ar fi orașul sau universitatea lor. - Doar cinci din cei 116 respondenți au menționat votul în definiția lor privind implicarea în comunitate. Acest lucru este îngrijorător, având în vedere faptul că datele au fost colectate în apropierea alegerilor parlamentare din România din 2020.

Studiul	Rezultate principale și concluzii ^a
Studiul 2b. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2024). Community Engagement in Times of Crisis: How did Romanian Emerging Adults Engage? <i>Studia Universitatis Babes-Bolyai - Psychologia-Paedagogia</i>, 69(2), 25-48. Retrieved from https://studiapsypaed.com/wp-content/uploads/2024/12/2-2024-2.pdf	• Atunci când au fost rugați să menționeze modul în care s-au implicat în comunitățile lor în timpul pandemiei de COVID-19, adulții emergenți au menționat două categorii principale de activități: <i>Implicare Generală</i> și <i>Implicare legată de Pandemie</i>. • Tema <i>Implicare Generală</i> se referă la activitățile care nu au fost legate de pandemia de COVID-19, în ciuda faptului că uneori au fost afectate de condițiile pandemice (e.g., a fost nevoie ca atelierele să fie organizate online în loc de offline). Aceasta include următoarele patru subteme: Transmiterea cunoștințelor, Ajutarea grupurilor defavorizate, Organizarea de evenimente și Implicarea politică. • Tema <i>Implicare legată de Pandemie</i> se referă la activitățile strâns legate de pandemia de COVID-19. Aceasta include următoarele două subteme: Inițiative legate direct de virusul COVID-19 și Inițiative legate de impactul mai larg al pandemiei de COVID-19. • Majoritatea adulților emergenți români din eșantionul nostru au menționat implicarea în activități care nu sunt legate în mod specific de pandemia de COVID-19 (e.g., 61,6% dintre respondenți au menționat activități incluse în tema implicării generale). Cu toate acestea, foarte puține persoane au menționat implicarea politică, în ciuda faptului că datele au fost colectate în apropierea alegerilor parlamentare din România din 2020. Acest lucru nu face decât să consolideze concluzia îngrijorătoare a studiului 2a, conform căreia mulți adulți români emergenți ar putea avea o apatie politică puternică, să nu perceapă implicarea politică drept o formă eficientă de implicare în comunitate sau să nu știe cum să se implice prin mijloace politice.
Studiul 3. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2023). Civic engagement during times of crisis: Personal motivations of Romanian adults at the onset of the war in Ukraine. <i>Cognition, Brain, Behavior</i>, 27(2). https://doi.org/10.24193/cbb.2023.27.10	• Respondenții români adulți au menționat două teme principale care i-au motivat să se implice să ajute în contextul războiului din Ucraina: <i>Similaritatea percepută</i> și <i>Preocuparea generală pentru oameni</i>. • Tema <i>Similaritate percepută</i> subliniază faptul că unii români s-au implicat datorită asemănărilor percepute cu ucrainenii afectați de război. Aceasta include următoarele trei subteme: Percepția „grupului nostru” (engl. in-group perception), Proximitatea geografică, Amenințarea împărtășită. • Tema <i>Preocupare generală pentru oameni</i> subliniază faptul că majoritatea românilor din eșantionul nostru (e.g., 76,3%) s-au implicat datorită unei preocupări generale pentru bunăstarea altor oameni, fără a menționa similaritatea percepută. Aceasta include următoarele subteme: Nevoia de a ajuta, Posibilitatea de a ajuta. • Românii motivați de <i>Similaritatea percepută</i> au avut o implicare civică online semnificativ mai mare, în comparație cu cei motivați de o <i>Preocupare generală pentru oameni</i>. Acest lucru ar putea însemna că cei implicați online sunt expuși la mai mult conținut care scoate în

Studiul	Rezultate principale și concluzii ^a
Studiul 4. Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (in press). Online and Offline Civic Engagement Profiles: Relations with Co-Rumination about the War in Ukraine and Meaning in Life –accepted for publication. <i>Psicologia Sociale: Social Psychology Theory & Research</i>	evidență asemănările cu ucrainenii, sugerând că materialele online pot juca un rol foarte important în motivarea implicării civice în perioade de criză. Acest lucru ar putea fi deosebit de important în cazurile în care cei care au nevoie de ajutor nu fac parte din același grup ca cei care pot oferi ajutor, așa cum se întâmplă uneori în cazul crizelor refugiaților. • Au fost identificate următoarele profiluri de implicare civică într-un eșantion format din adulți români: <i>Implicare predominantă offline</i>, <i>Implicare mare online și offline</i>, <i>Dezangajare</i>, <i>Implicare predominantă online</i>, <i>Implicare foarte mare online și offline</i>. • Majoritatea respondenților au aparținut profilului <i>Dezangajare</i> (38% din eșantion), urmat de profilul <i>Implicare predominantă online</i> (21% din eșantion) și <i>Implicare predominantă offline</i> (21% din eșantion). Probabil că ultimele două profiluri nu ar fi fost identificate folosind metode centrate pe variabile, ceea ce scoate în evidență necesitatea unor cercetări privind implicarea civică care folosesc metode centrate pe persoană (e.g., Weerts et al., 2014). • În general, implicarea civică mai mare a fost legată de o co-ruminație mai mare privind războiul din Ucraina, surprinzând o potențială „parte întunecată” a implicării civice. Acest lucru ar putea fi deosebit de important în cazul implicării civice online, posibil din cauza unei expuneri mai mari la informații negative. • Participanții cu un nivel foarte ridicat de implicare civică au arătat, de asemenea, o <i>prezență</i> cel puțin medie a sensului în viață, în timp ce majoritatea celor neimplicați au arătat o <i>căutare</i> cel puțin medie a sensului. Acest lucru ar putea însemna că implicarea civică este o sursă importantă de sens pentru unii români, în timp ce persoanele care nu se implică sunt în căutarea sensului în viață, dar nu prin intermediul implicării civice.
<i>Notă.</i> ^a Această coloană prezintă o selecție a celor mai importante rezultate ale fiecărui studiu. Vă rugăm să consultați capitolul 3 pentru o prezentare mai cuprinzătoare a fiecărui studiu.	

4.2. Contribuții Teoretice și Metodologice

Având în vedere natura fragmentată a literaturii privind implicarea civică, împreună cu cercetarea redusă din Europa de Est și identificarea numărului foarte mic de studii din psihologie realizate în România, teza a avut ca obiectiv principal să clădească fundația înțelegerii psihologiei implicării civice în România. Recenzia literaturii a inclus o analiză a studiilor peer-reviewed disponibile pe Scopus și Web of Science, confirmând natura fragmentată a literaturii privind implicarea civică în România și interesul interdisciplinar pentru acest subiect, ceea ce evidențiază necesitatea mai multor cercetări interdisciplinare. În plus, am identificat doar trei studii publicate în psihologie, două dintre acestea fiind realizate de studentul-doctorand și coordonatorul științific care au realizat această teză (unul dintre studii este inclus în această teză: Studiul 3), ceea ce scoate în evidență și mai mult importanța realizării de studii suplimentare privind psihologia implicării civice în România.

În acest sens, am colectat date atât în perioade fără criză, cât și în perioade de criză (e.g., în timpul a două crize sociale diferite), utilizând metodologii diversificate (e.g., calitative, cantitative, metode mixte) pentru a construi o imagine cuprinzătoare a implicării civice. Au fost utilizate inclusiv metode centrate pe persoană (engl. person-centered methods) care au avantajul de a surprinde modul în care diferite variabile coexistă în interiorul unei persoane, ceea ce permite identificare unor persoane similare (i.e., cele cu configurații similare ale variabilelor) și diferențierea de persoanele care au configurații diferite în ceea ce privește variabilele de interes.

Studiul 1 (i.e., *În Pragul Absolvirii: Profilurile Identitare Vocaționale ale Studenților în Ultimul An Universitar și Legăturile lor cu Voluntariatul și Valorile Personale*) se concentrează în principal pe identitate vocațională ca element central pentru dezvoltarea profesională (e.g., Lee et al., 2020) și bunăstarea psihologică (e.g., Lannegrand-Willems et al., 2016). În acest sens,

am folosit Latent Profile Analyses (LPA), o metodă statistică avansată a cărei popularitate a crescut în cercetarea vocațională (Spurk et al., 2020) și care s-a dovedit a fi mai performantă decât analiza cluster, o metodă utilizată frecvent în studiul identității (Magidson & Vermunt, 2002; Negru-Subțirica & Klimstra, 2021). Acest studiu contribuie la literatura științifică privind identitatea vocațională în mai multe moduri: (1) se concentrează pe o perioadă de dezvoltare insuficient studiată: absolvirea universității și confirmă existența unor profiluri de identitate vocațională întâlnite și în alte țări, (2) identifică faptul că un procent îngrijorător de studenți români aparțin unor profiluri caracterizate de niveluri reduse de explorare și angajament privind traseul profesional ales în ultimul semestru înainte de absolvire, (3) este posibil să fie primul studiu axat pe relația dintre dezvoltarea identității vocaționale și valorile personale, identificând faptul că valorile orientate spre sine pot inhiba procesele de explorare și angajament vocațional și, astfel, să fie legate de riscul ca studenții care au aceste valori să urmeze trasee profesionale cu care nu se identifică.

În plus, Studiul 1 extinde literatura științifică privind voluntariatul studentesc, una dintre cele mai comune forme de implicare civică în rândul tinerilor români (Pantea, 2014), indicând faptul că voluntariatul legat de educație poate oferi o cale alternativă pentru dezvoltarea unei identități vocaționale adaptative. Prin urmare, rezultatele noastre scot în evidență faptul că unele tipuri de voluntariat pot fi mai valoroase pentru dezvoltarea profesională a studenților, ceea ce ar putea avea implicații posibile și la nivel social. De exemplu, activitățile de voluntariat legate de domeniul de studiu pot ajuta studenții să-și dezvolte abilități relevante și să-și sporească potențialul de angajare (engl. employability), devenind astfel membri activi ai societății și prin intermediul rolurilor lor profesionale.

Studiile 2a și 2b (i.e., *Implicarea în Comunitate în România: Cum o Definesc Adulții Emergenți și Cum s-au Implicat în timpul Pandemiei de COVID-19?*) oferă o înțelegere aprofundată a implicării civice în timpul pandemiei de COVID-19 prin intermediul unei metodologii calitative. Studiul 2a contribuie la literatura științifică privind implicarea civică prin identificarea a trei elemente de bază privind modul în care adulții emergenți români definesc implicarea în comunitate și propune următoarea definiție: „*aducerea propriei contribuții la o schimbare pozitivă în comunitate prin ajutarea altor persoane (prin oferirea de timp, bani și abilități), informarea și implicarea în rezolvarea de probleme, exprimarea propriei „voci” prin mijloace politice și non-politice*”. Acest studiu a identificat, de asemenea, faptul că majoritatea respondenților includ în definiția lor ajutorare altor persoane, mulți respondenți menționând explicit voluntariatul și organizațiile neguvernamentale, dar foarte puțini menționând votul. În plus, deși manifestarea interesului pentru aspecte sociopolitice și realizarea de acțiuni în legătură cu acestea pot fi considerate forme diferite de implicare și pot exista independent (Ekman & Amnå, 2012), acest lucru nu s-a întâmplat în cazul eșantionului nostru. Mai exact, toți cei care au menționat că sunt interesați de aspecte sociopolitice au menționat, de asemenea, că acționează în legătură cu ele. Dintr-o perspectivă teoretică, acest lucru nu face decât să întărească necesitatea de a dezvolta teorii ale implicării civice adaptate fiecărui context sociocultural în parte și de a continua cercetările relevante în acest sens.

Studiul 2b contribuie la literatura științifică privind implicarea civică în timpul situațiilor de criză prin identificarea modurilor în care adulții emergenți români s-au implicat în timpul pandemiei de COVID-19 și că unii dintre ei nu au raportat nicio implicare anterioară (i.e., 17,4% din eșantionul nostru), sugerând că este posibil ca situația de criză să fi facilitat implicarea unor persoane care nu se implicau anterior. Majoritatea cercetărilor privind implicarea în timpul

pandemiei de COVID-19 s-au axat pe acțiuni legate de pandemie sau de consecințele acesteia (e.g., Mao et al., 2021). Cu toate acestea, Studiul 2b a evidențiat faptul că majoritatea adulților emergenți români s-au angajat în activități care nu erau legate în mod specific de criză și care puteau fi desfășurate și în perioade fără criză. În plus, Studiul 2b a evidențiat faptul că adulții emergenți români nu numai că nu includ implicarea politică în definiția lor privind implicarea în comunitate (Studiul 2a), dar nici nu raportează implicarea în acțiuni politice (e.g., votul), în ciuda faptului că datele au fost colectate în timpul unui an electoral.

Studiile 3 și 4 contribuie la literatura științifică privind implicarea civică în situații de criză, concentrându-se pe o altă criză socială: războiul din Ucraina. Studiul 3 (i.e., *Implicarea Civică în Timp de Criză: Motivațiile Personale ale Adulților Români la Începutul Războiului din Ucraina*) a folosit analiza tematică pentru a identifica motivațiile românilor pentru implicare civică. Rezultatele indică faptul că unii români s-au implicat datorită asemănărilor percepute cu ucrainenii, dar majoritatea au fost motivați de o preocupare generală pentru bunăstarea altor oameni. În mod interesant, aceste două teme se suprapun cu cele două valori de autotranscendență din modelul lui Schwartz: bunăvoința și universalismul (Sagiv et al., 2017), sugerând că implicarea pentru exprimarea valorilor personale ar putea fi o motivație cheie pentru români. În plus, subtema *Nevoia de a ajuta* a surprins faptul că pentru unii români oferirea de ajutor în contextul războiului din Ucraina a fost o modalitate de a face față emoțiilor lor negative, arătând puterea implicării în situații de criză de a-i ajuta nu doar pe cei direct afectați de aceasta (e.g., refugiații ucraineni), ci și pe cei care se confruntă cu emoții dificile legate de situația de criză (e.g., românii care se simt profund întristați de suferința ucrainenilor sau care sunt îngrijorați de existența unui război în proximitate). Rezultatele analizei ANOVA au indicat faptul că românii motivați de *Similaritatea percepută* au raportat niveluri mai ridicate de implicare

civică online decât cei motivați de *Preocuparea generală pentru oameni*. Aceste rezultate evidențiază faptul că: (1) implicarea în timpul aceleiași crize sociale poate fi legată de motivații diferite, valorile personale putând juca un rol important în motivarea românilor să se implice, (2) motivații diferite pot fi legate de tipuri diferite de implicare și (3) materialele online ar putea juca un rol important în motivarea implicării civice, cel puțin pentru unele persoane.

Studiul 4 (i.e., *Profiluri de Implicare Civică Online și Offline: Relații cu Sensul în Viață și Co-Ruminația privind Războiul din Ucraina*) se bazează pe cercetările privind implicarea civică și sensul vieții care încurajează utilizarea metodelor centrate pe persoană pentru obținerea unor perspective amănunțite privind ambele concepte (Dezutter et al., 2014; Weerts et al., 2014). În acord cu avertismentul lui Weerts et al. (2014) că metodele centrate pe variabile pot facilita rezultate inexacte, studiul nostru este unul dintre primele care identifică profiluri de implicare civică bazate pe tipul (i.e., online și offline) și intensitatea implicării. Astfel, am identificat faptul că unii români au niveluri similare de implicare online și offline, în timp ce alții au o preferință mai puternică pentru un anumit tip. Cele două profiluri marcate de o preferință pentru implicarea online, respectiv offline, reprezintă 42% din eșantion și probabil că nu ar fi fost descoperite folosind metode centrate pe variabile, ceea ce scoate în evidență importanța utilizării metodelor centrate pe persoană în studiul implicării civice. În plus, studiul 4 aduce dovezi empirice suplimentare pentru relația dintre implicare civică și sensul vieții, o relație așteptată pe baza cunoașterii de simț comun, dar susținută de foarte puține studii științifice până în prezent (e.g., Klein, 2017). Din cunoștințele noastre, niciun studiu anterior nu a utilizat metode centrate pe persoană pentru a analiza aceste relații.

Prin examinarea relației dintre implicarea civică și profilurile de sens în viață, Studiul 4 a arătat că cei cu cea mai mare implicare civică au o prezență a sensului în viață de nivel cel puțin

mediu, în timp ce majoritatea celor puțin implicați au avut un nivel cel puțin mediu de căutare a sensului. Prin urmare, acest studiu identifică prezența sensului în viață ca un potențial factor de protecție în timpul crizelor sociale, în conformitate cu cercetările anterioare privind pandemia de COVID-19 (Schnell & Krampe, 2020). În ciuda numeroaselor beneficii ale implicării civice menționate pe parcursul tezei, acest studiu este unic prin faptul că arată, de asemenea, o potențială „parte întunecată” a implicării în vremuri de criză: co-ruminația mai mare cu privire la războiul din Ucraina, care ar putea fi în special relevantă în cazul implicării civice online. Cu alte cuvinte, persoanele cele mai implicate civic au avut o probabilitate mai mare de a co-rumina privind războiul din Ucraina, ceea ce poate fi un factor de risc pentru bunăstarea lor psihologică. Faptul că riscul de co-ruminație ar putea fi în special relevant pentru implicarea în mediul online scoate în evidență posibilitatea ca implicarea civică online să aibă corelații diferite față de implicarea civică offline. Prin urmare, poate fi important că implicarea online să primească o atenție separată în literatura științifică. Acest lucru este în acord cu relația găsită anterior între implicarea civică online și motivația de implicare datorată unei asemănări percepute cu ucrainenii (Studiul 3).

4.3. Recomandări și Implicații Practice

Pe baza rezultatelor studiului 1 (i.e., *În Pragul Absolvirii: Profilurile Identitare Vocaționale ale Studenților în Ultimul An Universitar și Legăturile lor cu Voluntariatul și Valorile Personale*), universitățile ar trebui să recunoască importanța intervențiilor privind cariera în sprijinirea tranziției absolvenților către forța de muncă. În acest sens, intervențiile profesionale destinate studenților români ar trebui:

- să ajute studenții să intre în contact cu domeniul lor de activitate, concentrându-se pe conștientizarea oportunităților și obstacolelor privind angajarea. O modalitate de a face

acest lucru ar fi prin crearea de punți de legătură între studenți și persoanele care lucrează în domeniile lor academice. Acest lucru ar putea contribui la scăderea procentului de studenți din ultimul an de facultate care aparțin profilurilor de identitate vocațională caracterizate printr-un angajament vocațional scăzut prin oferirea de oportunități suplimentare de explorare pe parcursul studiilor lor academice.

- să încurajeze utilizarea voluntariatului legat de educație ca o cale alternativă de dezvoltare profesională, în special în domeniile de activitate cu oportunități limitate de experiență profesională directă și acces dificil la locuri de muncă. Utilitatea voluntariatului legat de educație ar putea exista, de asemenea, în cazul organizațiilor neguvernamentale conduse de studenți și ar putea avea beneficii și pentru bunăstarea psihologică a studenților.
- să ia în considerare rolul valorilor personale în facilitarea (e.g., valorile de auto-transcendență) sau în îngreunarea (e.g., valorile orientate spre sine) dezvoltării profesionale, ceea ce ar putea pune studenții cu valori orientate spre sine la risc de tranziții dificile către forța de muncă.

Pe baza rezultatelor studiului 2a (i.e., *Implicarea în Comunitate în România: Cum o Definesc Adulții Emergenți?*) proiectele și intervențiile privind implicarea civică ar trebui:

- să recunoască rolul cheie al voluntariatului și organizațiilor neguvernamentale în percepția adulților emergenți privind implicarea civică.
- să prioritizeze oferirea de oportunități de implicare adulților emergenți prin intermediul organizațiilor neguvernamentale pe care aceștia le cunosc și în care au încredere.
- să încerce să promoveze implicarea prin mijloace politice în rândul celor deja implicați în acțiuni apolitice. În acest sens, definiția propusă poate oferi un punct de plecare valoros

în a înțelege ce își doresc adulții emergenți de la implicarea lor: să producă o schimbare pozitivă în comunitățile lor ajutând alte persoane, rezolvând probleme sociale și făcându-și vocea auzită. Evidențierea modului în care aceste lucruri pot fi realizate prin intermediul mijloacelor politice ar putea juca un rol în a face adulții emergenți să perceapă o astfel de implicare ca fiind mai atractivă. A ține cont de această definiție ar putea juca, de asemenea, un rol în promovarea altor tipuri de implicare civică în rândul adulților emergenți.

Pe baza rezultatelor Studiului 2b (i.e., *Implicarea Civică în România: Cum s-au implicat Adulții Emergenți Român în timpul Pandemiei de COVID-19?*), diferitele organizații și instituții care lucrează cu voluntari în timpul crizelor ar trebui:

- să fie deschise la primirea unor persoane fără experiență anterioară de implicare civică și să încerce să le mențină implicate pe termen lung. O modalitate posibilă de atragere și menținere a acestora ar putea fi oferirea de oportunități de implicare similare celor raportate în cadrul temei privind implicare generală: Transmiterea cunoștințelor, Ajutarea grupurilor defavorizate și Organizarea de evenimente. Caracterul general al acestor activități ar putea ajuta acești voluntari să rămână implicați și după terminarea crizei deoarece ar fi deja familiarizați cu activități care ar putea fi desfășurate și în afara ei.
- să acorde atenție tranziției către contexte de criză a celor deja implicați, oferind sprijinul necesar pentru a se adapta la noile circumstanțe deoarece experiența lor anterioară le-ar putea face implicarea deosebit de valoroasă și, în cazul în care aleg să renunțe la implicare, aceste persoane pot deveni foarte dificil de implicat din nou în viitor (Gray et al., 2024).

Pe baza rezultatelor studiului 3 (i.e., *Implicarea Civică în Timp de Criză: Motivațiile Personale ale Adulților Români la Începutul Războiului din Ucraina*), diferitele instituții și organizații implicate civic în situații de criză ar trebui:

- să ofere oportunități de implicare atât offline, cât și online, valorificând punctele forte ale fiecărui mediu (offline/online) în conformitate cu particularitățile crizei.
- să încerce să atragă și să mențină implicarea adulților români prin accentuarea oportunității de a-și exprima valorile de autotranscendență (e.g., bunăvoință, universalism).
- să recunoască potențiala contribuție a conținutului online la motivarea implicării anumitor persoane. Acest lucru ar putea fi deosebit de important în cazurile în care cei care au nevoie de ajutor nu fac parte din același grup ca cei care pot oferi ajutor, iar conținutul online ar putea sublinia mai bine suferința celor afectați și asemănările cu cei care pot să ajute.

Pe baza rezultatelor studiului 4 (i.e., *Profiluri de Implicare Civică Online și Offline: Relații cu Sensul în Viață și Co-Ruminația privind Războiul din Ucraina*), instituțiile și organizațiile implicate civic în situații de criză ar trebui:

- să ofere oportunități de implicare online și offline, creând astfel un context în care toți cei interesați se pot implica, indiferent de mediul (online/offline) pe care îl preferă.
- să valorifice potențialul implicării civice de a facilita prezența sensului în viață prin crearea unor contexte în care cei implicați să poată reflecta asupra semnificației activităților lor (e.g., prin organizarea de întâlniri periodice care să sublinieze impactul pozitiv al activităților lor, în mod ideal incluzând și mărturii reale ale beneficiarilor).
- să fie conștienți de potențialele „costuri ale faptului că îmi pasă”(engl. cost of caring) asupra stării de bine a celor care ajută și să ofere sprijin psihologic pentru a-i ajuta pe cei implicați să facă față provocărilor implicării în criză într-un mod sănătos (e.g., ateliere

concepute de psihologi care să le ofere șansa de a-și împărtăși emoțiile negative, dar și să învețe modalități sănătoase de a le face față în loc să co-ruminez).

Deși multe dintre studiile incluse în această teză s-au axat pe două crize sociale diferite, aceste recomandări și implicații practice rămân valoroase și pentru implicarea în perioade care nu sunt marcate de astfel de crize. De exemplu, în studiul 2a am cerut adulților emergenți să definească implicarea în comunitate, fără a le cere să o definească în perioade de criză. Prin urmare, definiția rezultată și rolul important al voluntariatului și al organizațiilor neguvernamentale rămân, probabil, relevante și în perioade fără criză. Chiar și atunci când au fost rugați să descrie implicarea lor în perioade de criză (e.g., în timpul pandemiei COVID-19), majoritatea respondenților au menționat activități care ar putea fi desfășurate și în perioade fără criză (Studiul 2b).

În plus, rolul central al valorilor personale în motivarea implicării în timpul războiului din Ucraina, identificat în Studiul 3, a fost constatat și în perioade care nu sunt de criză. Mai precis, exprimarea propriilor valori a fost una dintre motivațiile voluntariatului cu cea mai mare medie într-un eșantion de adulți emergenți români (e.g., Marinica & Negru-Subțirica, 2020). În mod similar, sporirea beneficiilor și conștientizarea costurilor asociate implicării civice (Studiul 4) rămân importante și în perioadele fără criză. Legătura dintre sensul vieții și voluntariat a fost, de asemenea, constatată în cercetări efectuate în perioade fără criză (Klein, 2017), iar experimentarea unor costuri emoționale poate exista și în perioade fără criză atunci când se desfășoară activități de voluntariat în contexte dificile (e.g., voluntariat în contact direct cu persoane care trec prin circumstanțe dificile, cum ar fi abuzul sau boala).

4.4. Limite și Direcții Viitoare

Deși această teză aduce informații utile pentru înțelegerea psihologiei implicării civice în România, unele dintre limitele sale ar trebui avute în vedere și folosite pentru a ghida cercetări viitoare.

O limită importantă este faptul că studiile sunt transversale și, prin urmare, nu permit concluzii cauzale cu privire la variabilele investigate. În unele cazuri, ne putem aștepta la o anumită direcție cauzală pe baza teoriilor și studiilor anterioare, însă este necesar ca aceste ipoteze să fie investigate prin modele longitudinale. De exemplu, în Studiul 4, ne putem aștepta ca implicarea civică să influențeze sensul în viață, dar sunt necesare studii longitudinale pentru o mai bună înțelegere a acestei relații. În plus, deoarece există cercetări limitate cu privire la unele dintre relațiile investigate (e.g., relațiile dintre valorile personale și identitatea vocațională în Studiul 1), sunt necesare mai multe studii care să reproducă și să aprofundeze înțelegerea acestor relații pentru a construi o bază solidă pentru studiile și intervențiile viitoare.

În ciuda eforturilor noastre (e.g., în studiul 1 am abordat studenți care studiază în domenii variate, inclusiv unele în care există mai mulți studenți de sex masculin; în studiul 2 am făcut un parteneriat cu Pro Vobis - Centrul Național de Resurse pentru Voluntariat în speranța obținerii unui eșantion cât mai divers), eșantioanele sunt alcătuite în principal din studente, ceea ce afectează generalizarea acestor rezultate la alte grupuri de persoane (e.g., adulți în vârstă). Cercetările viitoare ar trebui să investigheze dacă rezultatele noastre pot fi replicate pe eșantioane mai diverse, reprezentative la nivel național. În plus, deși studiile privind implicarea civică în situații de criză au oferit o mai bună înțelegere a implicării românilor în timpul pandemiei de COVID-19 și războiului din Ucraina, este posibil ca particularitățile fiecărei crize

să fi influențat rezultatele. Prin urmare, trebuie efectuate mai multe cercetări pentru a replica aceste rezultate în perioade care nu sunt de criză și în timpul altor crize.

4.5. Observații Finale

Această teză oferă o mai bună înțelegere a psihologiei implicării civice în România, punând bazele unor viitoare intervenții adaptate cultural. În acest sens, am efectuat o recenzie a literaturii care a identificat interesul interdisciplinar pentru implicarea civică, dar și numărul redus de studii din psihologie, urmată de realizarea a patru studii originale. Prin aceste patru studii, teza avansează literatura științifică privind implicarea civică în perioade de criză și în afara crizei, folosind metodologii diverse care permit o înțelegere mai profundă a psihologiei celor implicați.

Studiul 1 a evidențiat relevanța voluntariatului legat de educație pentru a ajuta absolvenții români să facă tranziția către forța de muncă în perioade fără criză, identificând, de asemenea, faptul că valorile personale orientate spre sine ar putea reprezenta un factor de risc pentru o tranziție de succes. Celelalte studii s-au axat pe implicare în timpul a două crize sociale importante: pandemia de COVID-19 și războiul din Ucraina, rezultatele oferind o imagine de ansamblu asupra a *ce este, cum se întâmplă, de ce este întâmplă și de ce este importantă implicarea civică în situații de criză în România*. Mai exact, în Studiul 2 am întrebat adulții emergenți români cum definesc implicarea în comunitate (studiul 2a) și cum s-au implicat în timpul pandemiei de COVID-19 (2b), identificând activități care nu sunt întotdeauna legate de particularitățile crizei. Studiul 3 s-a axat pe motivul pentru care unii adulți români au ajutat în contextul războiului din Ucraina, descoperind că valorile personale pot avea un rol important. În cele din urmă, studiul 4 a analizat de ce este importantă înțelegerea implicării civice în situații de

criză, constatând că prezența sensului în viață poate funcționa ca un factor de protecție în perioade de criză, în timp ce co-ruminația ar putea fi o „parte întunecată” a implicării.

CAPITOLUL V. BIBLIOGRAFIE

- Adler, R. P., & Goggin, J. (2005). What do we mean by “civic engagement”? *Journal of transformative education*, 3(3), 236-253. <https://doi.org/10.1177/15413446052767>
- Arieli, S., Grant, A. M., & Sagiv, L. (2014). Convincing yourself to care about others: An intervention for enhancing benevolence values. *Journal of Personality*, 82(1), 15-24. <https://doi.org/10.1111/jopy.12029>
- Asparouhov, T., & Muthén, B. (2014). Auxiliary variables in mixture modeling: Using the BCH method in Mplus to estimate a distal outcome model and an arbitrary secondary model. *Mplus Web Notes*, 21(2), 1-22.
- Carlsen, H.B., Gårdhus, T., & Toubøl, J. (2023). Ukrainian refugee solidarity mobilization online. *European Societies*, 26(2), 374–385. <https://doi.org/10.1080/14616696.2023.2177704>
- Batson, C. D., Pate, S., Lawless, H., Sparkman, P., Lambers, S., & Worman, B. (1979). Helping under conditions of common threat: Increased "we-feeling" or ensuring reciprocity. *Social Psychology Quarterly*, 42(4), 410-414. <https://doi.org/10.2307/3033812>
- Boulianne, S. (2020). Twenty years of digital media effects on civic and political participation. *Communication Research*, 47(7), 947-966. <https://doi.org/10.1177/0093650218808186>
- Boulianne, S., & Theocharis, Y. (2020). Young people, digital media, and engagement: A meta-analysis of research. *Social Science Computer Review*, 38(2), 111-127. <https://doi.org/10.1177/0894439318814190>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Burean, T., & Badescu, G. (2014). Voices of discontent: Student protest participation in Romania. *Communist and Post-communist Studies*, 47(3-4), 385-397.

<https://doi.org/10.1016/j.postcomstud.2014.10.004>

Chacón, F., Gutiérrez, G., Sauto, V., Vecina, M. L., & Pérez, A. (2017). Volunteer functions inventory: A systematic review. *Psicothema*, 29(3), 306-316.

<https://doi.org/10.7334/psicothema2016.371>

Checkoway, B., & Aldana, A. (2013). Four forms of youth civic engagement for diverse democracy. *Children and Youth Services Review*, 35(11), 1894-1899.

<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2013.09.005>

Christens, B. D., Peterson, N. A., & Speer, P. W. (2011). Community participation and psychological empowerment: Testing reciprocal causality using a cross-lagged panel design and latent constructs. *Health Education & Behavior*, 38(4), 339-347.

<http://www.jstor.org/stable/45056726>

Clary, E. G., Snyder, M., Ridge, R. D., Copeland, J., Stukas, A. A., Haugen, J., & Miene, P. (1998). Understanding and assessing the motivations of volunteers: a functional approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(6), 1516.

<https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.6.1516>

Davidov, E., Meuleman, B., Billiet, J., & Schmidt, P. (2008). Values and support for immigration: A cross-country comparison. *European Sociological Review*, 24(5), 583-599.

<https://doi.org/10.1093/esr/jcn020>

Denault, A. S., Ratelle, C. F., Duchesne, S., & Guay, F. (2019). Extracurricular activities and career indecision: A look at the mediating role of vocational exploration. *Journal of Vocational Behavior*, 110, 43-53. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2018.11.006>

- Dezutter, J., Waterman, A. S., Schwartz, S. J., Luyckx, K., Beyers, W., Meca, A., ... & Caraway, S. J. (2014). Meaning in life in emerging adulthood: A person-oriented approach. *Journal of Personality*, 82(1), 57-68. <https://doi.org/10.1111/jopy.12033>
- Domaradzki, J. (2022). 'Who Else If Not We'. Medical Students' Perception and Experiences with Volunteering during the COVID-19 Crisis in Poznan, Poland. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(4), 2314. <https://doi.org/10.3390/ijerph19042314>
- Drăghici, E. (2017). Valențe ale implicării civice în mediul liceal. *Calitatea Vieții*, 28(4), 392-418. Retrieved from <https://www.revistacalitateavietii.ro/journal/article/view/377>
- Ekman, J., & Amnå, E. (2012). Political participation and civic engagement: Towards a new typology. *Human Affairs*, 22, 283-300. <https://doi.org/10.2478/s13374-012-0024-1>
- Ekman, J., Gherghina, S., & Podolian, O. (2016). Challenges and realities of political participation and civic engagement in central and Eastern Europe. *East European Politics*, 32(1), 1-11. <https://doi.org/10.1080/21599165.2016.1141091>
- Ekzayez, A., Al-Khalil, M., Jasiem, M., Al Saleh, R., Alzoubi, Z., Meagher, K., & Patel, P. (2020). COVID-19 response in northwest Syria: innovation and community engagement in a complex conflict. *Journal of Public Health*, 42(3), 504-509. <https://doi.org/10.1093/pubmed/fdaa068>
- European Commission. (2020). *Eurostat unemployment rate - annual data* [Data set]. <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tipsun20/default/table?lang=en>
- Fischer-Preßler, D., Schwemmer, C., & Fischbach, K. (2019). Collective sense-making in times of crisis: Connecting terror management theory with Twitter user reactions to the Berlin

- terrorist attack. *Computers in Human Behavior*, 100(5), 138-151.
<https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.05.012>
- Gaby, S. (2017). The civic engagement gap (s): Youth participation and inequality from 1976 to 2009. *Youth & Society*, 49(7), 923-946. <https://doi.org/10.1177/0044118X16678155>
- Haggard, D. L., Robert, C., & Rose, A. J. (2011). Co-rumination in the workplace: Adjustment trade-offs for men and women who engage in excessive discussions of workplace problems. *Journal of Business and Psychology*, 26(1), 27-40.
<http://www.jstor.org/stable/41474850>
- Henseke, G., Green, F., & Schoon, I. (2022). Living with COVID-19: Subjective well-being in the second phase of the pandemic. *Journal of Youth and Adolescence*, 51(9), 1679-1692.
<https://doi.org/10.1007/s10964-022-01648-8>
- Hirschi, A. (2012). Vocational identity trajectories: Differences in personality and development of well-being. *European Journal of Personality*, 26(1), 2-12. <https://doi.org/10.1002/per.812>
- Ilić, B. Ć., Brozmanová Gregorová, A., & Rusu, A. S. (2021). Service-learning as a novelty experience at central and eastern European universities: Students' narratives of satisfaction and premises of change. *Frontiers in Education*, 6.
<https://doi.org/10.3389/feduc.2021.606356>
- Jones, M., Beardmore, A., Biddle, M., Gibson, A., Ismail, S. U., McClean, S., & White, J. (2020). Apart but not Alone? A cross-sectional study of neighbour support in a major UK urban area during the COVID-19 lockdown. *Emerald Open Research*, 1(2).
<https://doi.org/10.35241/emeraldopenres.13731.1>

- Jugert, P., Eckstein, K., Noack, P., Kuhn, A., & Benbow, A. (2013). Offline and online civic engagement among adolescents and young adults from three ethnic groups. *Journal of Youth and Adolescence*, 42(1), 123-135. <https://doi.org/10.1007/s10964-012-9805-4>
- Klein, N. (2017). Prosocial behavior increases perceptions of meaning in life. *The Journal of Positive Psychology*, 12(4), 354-361. <https://doi.org/10.1080/17439760.2016.1209541>
- Kleine, A. K., Schmitt, A., & Wisse, B. (2021). Students' career exploration: A meta-analysis. *Journal of Vocational Behavior*, 131, 103645. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2021.103645>
- Kostelka, F. (2014). The state of political participation in post-communist democracies: Low but surprisingly little biased citizen engagement. *Europe-Asia Studies*, 66(6), 945-968. <https://doi.org/10.1080/09668136.2014.905386>
- Kwan, J. Y. (2022). ‘Democracy and active citizenship are not just about the elections’: Youth civic and political participation during and beyond Singapore’s Nine-day Pandemic Election (GE2020). *YOUNG*, 30(3), 247-264. <https://doi.org/10.1177/110330882110595>
- Lannegrand-Willems, L., Perchee, C., & Marchal, C. (2016). Vocational identity and psychological adjustment: A study in French adolescents and emerging adults. *Journal of Adolescence*, 47, 210-219. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2015.10.005>
- Lee, B., Song, B., & Rhee, E. (2020). Cognitive processes and their associations with vocational identity development during emerging adulthood. *Emerging Adulthood*, 8(6), 530-541. <https://doi.org/10.1177/2167696818804681>
- Maftai, A., Dănilă, O., & Măirean, C. (2022). The war next-door—a pilot study on Romanian adolescents’ psychological reactions to potentially traumatic experiences generated by the

- Russian invasion of Ukraine. *Frontiers in Psychology*, 13, 1051152.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1051152>
- Magidson, J., & Vermunt, J. (2002). Latent class models for clustering: A comparison with k-means. *Canadian Journal of Marketing Research*, 20, 36-43.
- Manea, G., Nae, M., Matei, E., Vijulie, I., & Tîrlă, L. (2013). Raising awareness of volunteer tourism: Experiencing the volunteer tourism among students and young researchers. *Geojournal of Tourism and Geosites*, 12(2), 120-128. Retrieved from
https://gtg.webhost.uoradea.ro/PDF/GTG-2-2013/5_129_Manea_et_all.pdf .
- Mao, G., Fernandes-Jesus, M., Ntontis, E., & Drury, J. (2021). What have we learned about COVID-19 volunteering in the UK? A rapid review of the literature. *BMC Public Health*, 21, 1-15. <https://doi.org/10.1186/s12889-021-11390-8>
- Mărcău, F. C., Gheorghioiu, R., & Bărbăcioru, I. C. (2022). Survey upon the reasons of COVID-19 vaccination acceptance in Romania. *Vaccines*, 10(10), 1679.
<https://doi.org/10.3390/vaccines10101679>
- Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2020). Relationships between volunteering functions and vocational identity in emerging adult volunteers. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 20, 591-611. <https://doi.org/10.1007/s10775-020-09418-3>
- Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2023). Civic engagement during times of crisis: Personal motivations of Romanian adults at the onset of the war in Ukraine. *Cognition, Brain, Behavior*, 27(2). <https://doi.org/10.24193/cbb.2023.27.10>
- Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2024). Approaching Graduation: Vocational Identity Profiles of Last-Year University Students and Their Links with Volunteering and Personal Values. *Identity*, 1-14. <https://doi.org/10.1080/15283488.2024.2318334>

- Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (2024). Community Engagement in Times of Crisis: How did Romanian Emerging Adults Engage? *Studia Universitatis Babes-Bolyai - Psychologia-Paedagogia*, 69(2), 25-48. Retrieved from <https://studiapsypaed.com/wp-content/uploads/2024/12/2-2024-2.pdf>
- Marinica, B. V., & Negru-Subtirica, O. (in press). Online and Offline Civic Engagement Profiles: Relations with Co-Rumination about the War in Ukraine and Meaning in Life. *Psicologia Sociale: Social Psychology Theory & Research*
- Mateiu-Vescan, R., Ionescu, T., & Opre, A. (2021). Reconsidering volunteering: Individual change as a result of doing good for others. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 32, 1213-1227. <https://doi.org/10.1007/s11266-020-00247-0>
- Ministry of Youth and Sports (2016). *Situația tineretului și așteptările sale – Diagnoza – Barometru de opinie publică tineret 2016* [Youth's situation and expectations – Diagnosis – Youth public opinion barometer 2016]. <http://mts.ro/wp-content/uploads/2016/12/1.-Barometru-de-opinie-publica-tineret-2016.pdf>
- Muthén, L.K., & Muthén, B.O. (1998-2017). *Mplus user's guide* (8th Ed.) Los Angeles, CA: Muthén & Muthén.
- Nae, M., Dumitrache, L., Suditu, B., & Matei, E. (2019). Housing activism initiatives and land-use conflicts: Pathways for participatory planning and urban sustainable development in Bucharest City, Romania. *Sustainability*, 11(22). <https://doi.org/10.3390/su11226211>
- Negru-Subtirica, O., & Klimstra, T. (2021). Synthesized or confused field? A critical analysis of the state-of-the-art in identity status research methods. In Bamberg M., Demuth C., & Watzlawik M. (Eds.). *The Cambridge Handbook of Identity* (pp. 388 - 413). Cambridge University Press, Cambridge: UK.

- Negru-Subtirica, O., Pop, E. I., & Crocetti, E. (2015). Developmental trajectories and reciprocal associations between career adaptability and vocational identity: A three-wave longitudinal study with adolescents. *Journal of Vocational Behavior*, 88, 131–142. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2015.03.004>.
- Negru-Subtirica, O., Pop, E. I., Luyckx, K., Dezutter, J., & Steger, M. F. (2016). The meaningful identity: A longitudinal look at the interplay between identity and meaning in life in adolescence. *Developmental Psychology*, 52(11), 1926. <https://doi.org/10.1037/dev0000176>
- Nikolova, M., Roman, M., & Zimmermann, K. F. (2017). Left behind but doing good? Civic engagement in two post-socialist countries. *Journal of Comparative Economics*, 45(3), 658-684. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2016.04.006>
- Oser, J., Hooghe, M., & Marien, S. (2013). Is online participation distinct from offline participation? A latent class analysis of participation types and their stratification. *Political Research Quarterly*, 66(1), 91-101. <https://www.jstor.org/stable/23563591>
- Pacurar, V. D., & Albu, R. G. (2018). Brasov Community Perception about Forests Functions. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov*. 11(60), 21-28. Retrieved from http://webbut2.unitbv.ro/bulletin/series%20II/2018/BULETIN%20I/02_PACURAR.pdf
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., Shamseer, L., Tetzlaff, J. M., & Moher, D. (2021). Updating guidance for reporting systematic reviews: Development of the PRISMA 2020 statement. *Journal of Clinical Epidemiology*, 134, 103–112. <https://doi.org/10.1016/j.jclinepi.2021.02.003>

- Pantea, M. C. (2015). Understanding non-participation: perceived barriers in cross-border volunteering among Romanian youth. *International Journal of Adolescence and Youth*, 20(3), 271-283. <https://doi.org/10.1080/02673843.2013.793205>
- Pantea, MC. (2014). Negotiating Change in Romanian Tertiary Education: Volunteering and Democratic Citizenship. In: Laker, J., Naval, C., Mrnjaus, K. (Eds), *Civic Pedagogies in Higher Education. Palgrave Studies in Global Citizenship Education and Democracy*. Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9781137355591_4
- Park, J. H., & Schaller, M. (2005). Does attitude similarity serve as a heuristic cue for kinship? Evidence of an implicit cognitive association. *Evolution and Human Behavior*, 26(2), 158-170. <https://doi.org/10.1016/j.evolhumbehav.2004.08.013>
- Porfeli, E. J., Lee, B., Vondracek, F. W., & Weigold, I. K. (2011). A multi-dimensional measure of vocational identity status. *Journal of Adolescence*, 34, 853–871. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2011.02.001>.
- Puiu, S., & Udriștioiu, M. T. (2023). Environmental Volunteering Projects Management: A Multivariate Analysis of Volunteers' Perspective on the Knowledge and Skills Gained, Their Involvement in Community Life and the Role of Environmental Monitoring Sensors. *Sustainability*, 15(14). <https://doi.org/10.3390/su151411139>
- Rose, A. J. (2021). The costs and benefits of co-rumination. *Child Development Perspectives*, 15(3), 176-181. <https://doi.org/10.1111/cdep.12419>
- Rusu, A. S. (2020). Connectedness behind social distancing in times of Covid-19: Qualitative analysis of civic engagement of students and teachers in Romania. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 10, 35-41. Retrieved from https://jesp.upg-ploiesti.ro/index.php?option=com_phocadownload&view=file&id=567:connectedness-

- behind-social-distancing-in-times-ofcovid-19-qualitative-analysis-of-civic-engagement-of-students-and-teachers-inromania&Itemid=16
- Sagiv, L., Roccas, S., Cieciuch, J., & Schwartz, S. H. (2017). Personal values in human life. *Nature Human Behaviour*, 1(9), 630-639. <https://doi.org/10.1038/s41562-017-0185-3>
- Schnell, T., & Krampe, H. (2020). Meaning in life and self-control buffer stress in times of COVID-19: Moderating and mediating effects with regard to mental distress. *Frontiers in Psychiatry*, 983. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2020.582352>
- Schwartz, S. H. (2005). Robustness and fruitfulness of a theory of universals in individual values. In A. Tamayo & J. B. Porto (Eds.), *Valores e trabalho [Values and work]* (pp. 56-95). Editora Universidade de Brasilia.
- Schwartz, S. H. (2017). The refined theory of basic values. In S. Roccas, & L. Sagiv (Eds), *Values and Behavior* (pp. 51-72). Springer.
- Schwartz, S. H., Cieciuch, J., Vecchione, M., Davidov, E., Fischer, R., Beierlein, C., ... & Dirilen-Gumus, O. (2012). Refining the theory of basic individual values. *Journal of Personality and Social Psychology*, 103(4), 663. <https://doi.org/10.1037/a0029393>
- Sica, L. S., Sestito, L. A., & Ragozini, G. (2014). Identity coping in the first years of university: Identity diffusion, adjustment and identity distress. *Journal of Adult Development*, 21(3), 159-172. <https://doi.org/10.1007/s10804-014-9188-8>
- Simsa, R., Rameder, P., Aghamanoukjan, A., & Totter, M. (2019). Spontaneous volunteering in social crises: Self-organization and coordination. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 48 103S-122S. <https://doi.org/10.1177/0899764018785472>

- Skorikov, V. B., & Vondracek, F. W. (2011). Occupational identity. In S. J. Schwartz, K. Luyckx, & V. L. Vignoles (Eds.), *Handbook of identity theory and research* (pp. 693–714). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-7988-9_29.
- Smith, R. L., & Rose, A. J. (2011). The “cost of caring” in youths' friendships: Considering associations among social perspective taking, co-rumination, and empathetic distress. *Developmental Psychology*, 47(6), 1792-1803. <https://doi.org/10.1037/a0025309>
- Sortheix, F. M., Chow, A., & Salmela-Aro, K. (2015). Work values and the transition to work life: A longitudinal study. *Journal of Vocational Behavior*, 89, 162-171. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2015.06.001>
- Spurk, D., Hirschi, A., Wang, M., Valero, D., & Kauffeld, S. (2020). Latent profile analysis: A review and “how to” guide of its application within vocational behavior research. *Journal of Vocational Behavior*, 120, 103445. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2020.103445>
- Steger, M. F., Frazier, P., Oishi, S., & Kaler, M. (2006). The meaning in life questionnaire: assessing the presence of and search for meaning in life. *Journal of Counseling Psychology*, 53(1), 80. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.53.1.80>
- Tofan, C. M., Hrițuleac, A., & Măgurianu, L. A. (2024). Creating a Welcoming Ethos: Reception of Ukrainian Refugee Children and Families in Romania. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 1–16. <https://doi.org/10.1080/15562948.2024.2382464>
- Tuفیș, C. D. (2014). The not-so-curious case of low political participation in Romania. *Calitatea Vieții*, 25(3), 281-306. <https://ssrn.com/abstract=2579372>
- Vecchione, M., Schwartz, S., Alessandri, G., Döring, A. K., Castellani, V., & Caprara, M. G. (2016). Stability and change of basic personal values in early adulthood: An 8-year

- longitudinal study. *Journal of Research in Personality*, 63, 111-122.
<https://doi.org/10.1016/j.jrp.2016.06.002>
- Verplanken, B., & Holland, R. W. (2002). Motivated decision making: effects of activation and self-centrality of values on choices and behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(3), 434-437. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.82.3.434>
- Voicu, B., & Voicu, M. (2009). Volunteers and volunteering in Central and Eastern Europe. *Sociologia*, 41(6), 593-563
- Weerts, D. J., Cabrera, A. F., & Mejías, P. P. (2014). Uncovering categories of civically engaged college students: A latent class analysis. *The Review of Higher Education*, 37(2), 141-168. <https://doi.org/10.1353/rhe.2014.0008>
- Yum, Y. O., & Schenck-Hamlin, W. (2005). Reactions to 9/11 as a function of terror management and perspective taking. *The Journal of Social Psychology*, 145(3), 265-286. <https://doi.org/10.3200/SOCP.145.3.265-286>
- Zaff, J. F., Kawashima-Ginsberg, K., & Lin, E. S. (2011). Advances in civic engagement research: Issues of civic measures and civic context. *Advances in Child Development and Behavior*, 41, 273-308. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-386492-5.00011-7>
- Zambelli, M., Andrade, C., Fernandes, J. L., & Tagliabue, S. (2022). The Role of Meaning in Life During the COVID-19 Pandemic on Young Adults' Future Perspectives in Italy and Portugal. In *Meaning in Life International Conference 2022-Cultivating, Promoting, and Enhancing Meaning in Life Across Cultures and Life Span (MIL 2022)* (pp. 71-86). Atlantis Press. https://doi.org/10.2991/978-94-6463-096-1_6